
RAPPORT NR. 1518 | Signe Gunn Julnes, Cecilie Katrine Utheim Grønvik og Trude Fløystad Eines

IMPLEMENTERING AV NASJONALT KVALIFIKA- SJONSRAMMEVERK FOR HØYERE UTDANNING I ET NYTT VEILEDNINGS- OG VURDERINGSDOKUMENT I PRAKSIS FOR SYKEPLEIER- STUDENTER

TITTEL	Implementering av Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning i et nytt veilednings- og vurderingsdokument i praksis for sykepleierstudenter
FORFATTERE	Signe Gunn Julnes, Cecilie Katrine Utheim Grønvik og Trude Fløystad Eines
RAPPORT NR.	1518
SIDER	27
ANSVARLIG UTGIVER	Møreforskning Molde AS
UTGIVELSESTED	Molde
UTGIVELSEÅR	2015
ISSN	0806-0789
ISBN (TRYKT)	978-82-7830-247-7
ISBN (ELEKTRONISK)	978-82-7830-246-0
DISTRIBUSJON	Høgskolen I Molde, Biblioteket, pb 2110, 6402 Molde tlf 71 21 41 61 epost: biblioteket@himolde.no www.moreforsk.no

SAMMENDRAG

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning ble implementert i et nytt veilednings- og vurderingsverktøy kalt «*progresjonsstigen*» i praksisstudiene for sykepleierstudenter i andre studieår ved høgskolen i Molde i 2010. Praksisveiledere i spesialist- og kommunehelsetjenesten evaluerte det nye veilednings- og vurderingsverktøyet ved å delta i fokusgruppeintervju. De tre første trinnene i Kirkpatrick's evalueringsmodell ble benyttet som mal i evalueringen. Hensikten med evalueringen var å undersøke om praksisveilederne aktivt anvendte det nye veilednings- og vurderingsverktøyet i veiledning og vurdering av studentene. Studiens funn viste at praksisveilederne opplevde progresjonsstigen som sykepleiefaglig, retningsgivende og nyttig i veiledning og vurdering av studentene for å nå det aktuelle nivå av forventet læringsutbytte.

© FORFATTER/MØREFORSKING MOLDE

Forskriftene i åndsverksloven gjelder for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller fremstille eksemplarer til privat bruk. Uten spesielle avtaler med forfatter/Møreforskning Molde er all annen eksemplarframstilling og tilgjengelighetsgjøring bare tillatt så lenge det har hjemmel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavere til åndsverk.

FORORD

Denne rapporten er en beskrivelse av et pedagogisk utviklingsarbeid i perioden 2009- 2015 ved bachelor i sykepleie ved høgskolen i Molde. Rapporten er et utvidet arbeid av forskningsartikkelen *Praksisveilederes opplevelse av et nytt veilednings- og vurderingsverktøy for sykepleierstudenter i praksis – en evalueringsstudie* som ble utgitt våren 2015. Den teoretiske bakgrunnen i rapporten er mer omfattende belyst i utviklingen av det nye veilednings- og vurderingsverktøyet. Dette utviklingsarbeidet har vært og er en kontinuerlig forbedringsprosess.

For å lykkes med kvalitetsforbedringer i studentenes praksisstudier er det viktig at nye og innovative veilednings- og vurderingsverktøy utvikles og forbedres i samspill med de som jobber nært endringer for å fremme eierskap og felles forståelse.

Vi takker de 22 praksisveilederne som evaluerte det nye veilednings- og vurderingsverktøyet: *Progresjonsstigen*. Takk til høgskolen i Molde avdeling helsefag som ga oss FOU-tid og til professor Atle Ødegård for konstruktiv veiledning i skriveprosessen med forskningsartikkelen.

Molde 3.november 2015

INNHold

Forord.....	5
Innhold	6
1.0 Introduksjon	7
1.1 Innovasjon	7
2.0 Teoretisk rammeverk	8
2.1 Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning	8
2.2 Constructive Alignment.....	8
2.3 Det sosiokulturelle læringsperspektivet	9
2.4 Progresjonsstigen	9
3.0 Hensikt og problemstillinger	11
4.0 Tidligere forskning om praksisveiledernes erfaring med implementering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk i praksisstudier	11
5.0 Metode.....	12
5.1 Utvalg	12
5.2 Metode og datainnsamling	12
5.3 Gjennomføring av fokusgruppeintervjuene	13
5.4 Analyse	14
5.5 Ethiske vurderinger	15
6.0 Funn.....	15
6.1 Praksisveiledernes møte med progresjonsstigen fagdidaktiske innhold	15
6.2 Praksisveiledernes opplevelse av høgskolens informasjon og opplæring	16
6.3 Praksisveiledernes bruk av progresjonsstigen i veiledning og vurdering	17
7.0 Diskusjon	18
7.1 Møte med progresjonsstigen fagdidaktiske innhold	18
7.2 Opplæring.....	19
7.3 Veiledning og vurdering	20
8.0 Forbedringer i progresjonsstigen, ved høgskolen og i praksis etter praksisveiledernes evaluering.....	21
9.0 Metodediskusjon og forslag til nye studier	22
10.0 Konklusjon.....	23
Referanser:.....	24

1.0 INTRODUKSJON

Praksisstudier utgjør 50 prosent av bachelorutdanningen i sykepleie (Kunnskapsdepartementet, 2008). Praksis er dermed en av de mest sentrale læringsarenaene for tilegnelse av kunnskap for studentene. I NOKUT's utredningsrapport om kvalitet i praksisstudier er det klare forventninger om forpliktende samarbeid mellom høgskole og praksissteder for å øke kvaliteten i praksisstudiene (Haugdal 2009), ettersom denne læringsarenaen har så stor betydning i utdanningen. I 2009 kom kravet om å implementere Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk i høyere utdanning (NKV) (Kunnskapsdepartementet 2009). Hensikten var å øke kvalitet i høyere utdanning, blant annet ved å bli tydeligere på å formulere forventet sluttkompetanse etter endt utdanning og ved å beskrive metoder som kan vurdere studentenes læringsutbytte (Haakstad 2011; Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKV), Kunnskapsdepartementet 2009).

Sykepleiere som veileder studenter i praksis, har en sentral rolle i studentenes utvikling av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse til en framtidig yrkesfunksjon som sykepleier. Offentlig godkjente sykepleiere i Norge har ifølge sin stillingsinstruks plikt til å veilede i henhold til lov om helsepersonell (Helse og omsorgsdepartementet, 1999). Praksisveiledere tillegges dermed et stort ansvar fra arbeidsgiver og høgskole i å veilede studentene om praksisfeltets egenart og å veilede de i relevante læringssituasjoner.

For å imøtekomme kravene i Rammeplan for sykepleierutdanning (Kunnskapsdepartementet, 2008), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (NKV) (Kunnskapsdepartementet, 2009) og Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) (Kunnskapsdepartementet, 2011), ble det ved bachelorutdanning i sykepleie ved høgskolen i Molde iverksatt en innovasjonsprosess som tok sikte på å kvalitetssikre veiledning og vurdering av studenter i deres praksisstudier. Det ble derfor utviklet et nytt veilednings- og vurderingsverktøy med implementering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (2009).

1.1 INNOVASJON

Kunnskapsdepartementet (2000) fremhevet allerede i 2000 at innovasjon i undervisningsmetoder er en forutsetning for å fremme kvalitet i læring. Ifølge Moore (2005) er nye læringsverktøy i utdanning innovativ dersom det medfører kvalitetsforbedring. Det å operasjonalisere konkrete sykepleiefaglige læringsutbyttebeskrivelser (Kunnskapsdepartementet 2009) i et veilednings- og vurderingsverktøy i praksisstudier kan være bidrag til en slik kvalitetsforbedring. Ifølge Fuglsang (2010) handler innovasjon nettopp om å utvikle noe nytt som prøves ut i en gitt kontekst og som gir brukerne en opplevelse av nytte. Praksisfeltet er en viktig bidragsyter når erfaringer og ny kunnskap deles og tas i bruk. Det nye skal ikke bare være nyttig, men det skal også være tatt i bruk. Desto flere som tar i bruk det nye, desto raskere kan en anta at innovasjonen spres i institusjonelle avdelinger (Willumsen, Sirnes & Ødegård, 2015; Helse- og omsorgsdepartementet, 2013; Fuglsang 2010).

Willumsen, Sirnes & Ødegård (2015) og Thakur, Hsu & Fontenot (2012) fremhever viktigheten av at ledere bør være aktiv i å få med seg ny kunnskap og ha kunnskap om spredning av innovasjonen i en virksomhet. Det kan antas at ledere av institusjoner eller avdelinger som tar inn nye tanker og innovasjoner kan være bedre rustet når de selv kommer i situasjoner hvor nye ideer skal implementeres og vedtas i egen institusjon eller avdeling (Helse- og omsorgsdepartementet, 2013; Thakur, Hsu & Fontenot, 2012; Fuglsang 2010). I Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (Kunnskapsdepartementet, 2014), påpekes det at nye og innovative løsninger bør utvikles i samspill med praksis for å utvikle trygge og gode helse – og omsorgstjenester av høy kvalitet i fremtiden.

2.0 TEORETISK RAMMEVERK

2.1 KVALIFIKASJONSRAMMEVERKET FOR HØYERE UTDANNING

Bologna-prosessen innførte et felles kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning allerede i 1999 som fikk tittelen *European Higher Education Area* (EHEA) (Ministry of Science, Technology and Innovation, 2005). Kort tid etter kom det europeiske rammeverket for livslang læring (EQF) (Office for Official Publications of the European Communities, 2008). EQF er nært knyttet til EHEA og disse kvalifikasjonsrammeverkene er kompatible. Innføringen av dem har vært tett koordinert. Kvalifikasjonsrammeverkene er ment å gi et felles språk for å beskrive og sammenligne kvalifikasjoner blant studenter over hele Europe. Et sentralt mål for innføring av et slikt rammeverk innen høyere utdanning, er å møte behovene i arbeidsmarkedet bedre (Ministry of Science, Technology and Innovation, 2005; Office for Official Publications of the European Communities, 2008).

De tradisjonelle metodene for å beskrive og vurdere studentenes læring ble ansett som utilfredsstillende og var et viktig utgangspunkt i utarbeidelsen av kvalifikasjonsrammeverket for utdanningene i Europa (O'Neill og McMahon, 2005). Det ble fokusert på å formulere læringsutbyttebeskrivelser som kan identifisere hva elevene og studentene skal kunne, forstå og være i stand til å utføre etter endt utdanning. Det er nå lagt vekt på å beskrive studentenes læringsutbytte i forhold til hva de har oppnådd, snarere enn bare å fokusere på innholdet i det de skulle ha lært. Formulering av læringsutbytte ble beskrevet som en god måte å ta hensyn til kulturelle og nasjonale ulikheter (Haakstad, 2011). Det poengteres at læringsutbytte bør utformes på ulike nivå og ta hensyn til ulikheter på tvers av utdanninger i henhold til studentenes kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Et økt fokus på studentenes læringsutbytte er også vurdert å matche behovene i arbeidsmarkedet bedre (Eines og Dale, 2015; Kennedy, 2007).

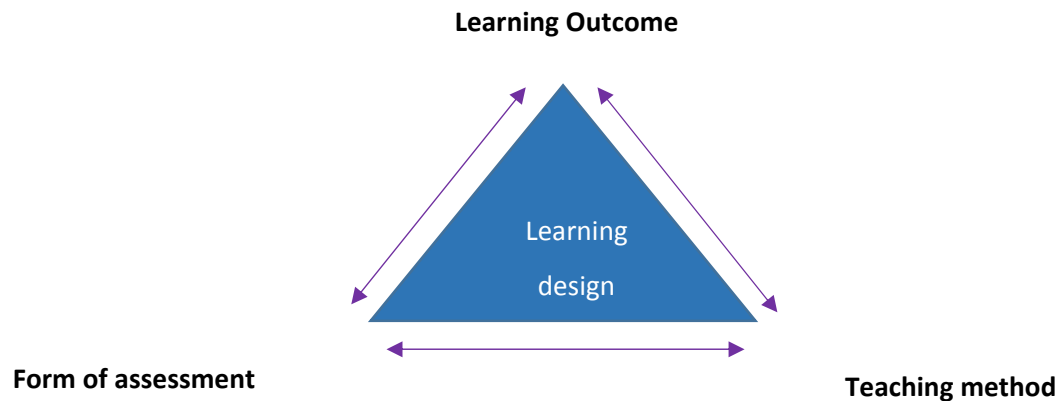
2.2 CONSTRUCTIVE ALIGNMENT

Teorien om Constructive Alignment (CA), se figur 1, bygger på et konstruktivistisk læringsyn og er en sentral teori for oppbygning av studieplaner og læringsverktøy om forventet læringsutbytte og nivå etter avsluttet emne eller studieløp. Teorien beskriver hvordan samsvar mellom læringsaktiviteter, læringsutbytte og vurderingsformer påvirker studentens læring og ønsket forståelse av lærestoffet (Biggs & Tang, 2011). Ifølge Biggs & Tang (2011) lærer studentene bedre og oppnår den ønskede forståelsen av lærestoffet ved tydelige rammer med

forhåndskjente krav som viser samsvar mellom læringsaktiviteter, læringsutbytte og vurderingsformer. Tydelige læringsutbyttebeskrivelser er grunnlaget, og egnede pedagogiske metoder velges for å hjelpe studentene til å nå læringsutbytte av emnet. Hvilken vurderingsform som velges avhenger av type sluttkompetanse studentene skal vise ved endt emne eller studieløp.

Figur 1: Constructive

Alignment

John Biggs (1999) What the student Does: teaching for enhanced learning, Higher Education Research and Development, 18:1, 57-75, DOI: 10.1080/0729436990180105

2.3 DET SOSIOKULTURELLE LÆRINGSPEPERSPEKTIVET

I arbeidet med å utvikle den nye progresjonsstigen med læringsutbyttebeskrivelser ble det tatt utgangspunkt i at den skal anvendes ut i fra et sosiokulturelt læringsperspektiv. Vi mener dette perspektivet er en egnet pedagogisk tilnærming da progresjonsstigen skal anvendes i et samspill mellom student og praksisveileder i praksis.

I det sosiokulturelle læringsperspektivet er læring situert, det vil si at læringen skjer i en kontekst og er grunnleggende sosial. Individuell læring skjer når kunnskap blir distribuert mellom deltakere ved aktiv samhandling og samarbeid i praksisfelleskap. At kunnskap blir distribuert vil si at deltakerne i et praksisfelleskap har ulike evner og ferdigheter som deles, for å oppnå en forståelse av en situasjon (Dysthe, 2001). Det å bli sosialisert inn i et praksisfelleskap og å ha evne til å være aktiv deltaker, er sentralt i all læring. Gjennom deltakelse over tid utvikler den lærende en identitet knyttet til en felles kultur og felles forståelse av regler og rutiner (Dysthe, 2001; Lave & Wenger, 2003). I tillegg er læring i dette perspektivet mediert (Dysthe, 2001), noe som betyr at praksisveiledernes ulike innsikter og verdier er viktige redskaper i studentenes læringsprosess. Hvordan praksisveiledere kommuniserer og formidler sin sykepleiefaglige kunnskap overfor studentene i veiledning og vurdering, er av betydning for studentenes læring og utvikling. Dette er noe også Vygotsky vektlegger i teorien om at språk og kommunikasjon er viktige redskap for tenkning, problemløsning, læring og utvikling (Dysthe, 2001). Språket som redskap med tilegnelse av felles regler og meningsbærende symboler bidrar til at en innlemmes i felles kunnskap og kultur (Dysthe, 2001; Lave & Wenger, 2003).

2.4 PROGRESJONSSTIGEN

Progresjonsstigen er en fagdidaktisk plan for studentenes læring av sykepleie i praksis. Fagdidaktikk omhandler fagets egenart og kunnskapsområde i en utdanningskontekst og kan

knyttet til planlegging, gjennomføring og refleksjon i veiledningen og vurderingen av studenters læring (Engelsen, 2012; Ongstad, 2012). Progresjonsstigen er utviklet med utgangspunkt i teorien om "Constructive Alignment" (Biggs & Tang, 2011). Teorien om (CA) er en god mal i utviklingsarbeidet for å oppnå sammenheng mellom læringsutbytte, læringsaktiviteter og vurderingsform. I tillegg er progresjonsstogens sykepleiefaglige innhold (Kunnskapsdepartementet, 2008) og struktur konstruert for å representere et dynamisk samspill mellom teori og praksis. I utvikling av sykepleiefaglige læringsutbyttebeskrivelser for studenter i andre studieår tok vi utgangspunkt i både Nasjonal rammeplan (Kunnskapsdepartementet, 2008, fagplan (Molde, 2010), (NKV) (Kunnskapsdepartementet, 2009), NKR (Kunnskapsdepartementet, 2011), og sentrale myndigheters anbefalinger om å ha fokus på nytenkning og innovasjon, fagutvikling og en kunnskapsbasert praksis ("Entreprenørskap og nytenking i høyere utdanning" Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og Regionaldepartementet og Nærings- og Handelsdepartementet 2009) og helsedirektoratets nasjonale strategiplan for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten (Helsedirektoratet 2005).

Læringsutbyttebeskrivelsene i progresjonsstigen synliggjør hva studentene skal ha av sykepleiefaglig kompetanse innen kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse etter avsluttede praksisstudier i andre studieår (Høgskolen i Molde, 2010; Kunnskapsdepartementet, 2008).

Læringsutbytte kan defineres slik: *"Det en person vet, kan og er i stand til å gjøre som et resultat av en læringsprosess. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse"* (Kunnskapsdepartementet, 2011:46). Læringsutbyttebeskrivelsene bygger på Blooms reviderte taksonomi og formuleres ved hjelp av aktive verb i tråd med NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009). Eksempler her er: *Etter fullført praksisperiode forventes det at studenten identifiserer, analyserer, anvender og utøver kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse* (Anderson & Krathwohl, 2001; Kunnskapsdepartementet, 2009; Kunnskapsdepartementet, 2011). Progresjonsstigen inneholder tydelige krav om at studentene skal være aktive i egen læringsprosess i tråd med NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009).

Arbeidet med å utarbeide progresjonsstigen med implementering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for andre studieår startet i 2009. I 2010 ble det nye veilednings- og vurderingsverktøyet innført i studentenes praksisstudier. Progresjonsstigen ble først utviklet for å dekke medisinsk og kirurgisk praksis i spesialisthelsetjenesten. Fra og med 2011 fikk også studentene praksis i hjemmesykepleien. Dette medførte en tredeling av praksis. Vi har derfor utviklet progresjonsstiger tilpasset tre ulike praksisområder på tre ulike nivå. Progresjonsstiger for medisinsk og kirurgisk praksis er lik se vedlegg 1, mens noen beskrivelser av læringsaktiviteter i hjemmesykepleien er tilpasset den konteksten, se vedlegg 2. I progresjonsstigen viser hver praksisuke hvilke sykepleiefaglige tema og ulike læringsaktiviteter som bør jobbes med for å nå forventet læringsutbytte. Krav til progresjon i studentenes læringsprosess synliggjøres med økende antall tema med tilhørende læringsaktiviteter fra uke til uke.

Praksisveilederne kan til enhver tid vurdere om studentene har progresjon i læring. Hvis studentene ikke viser progresjon, skal praksisveilederne stille individuelle krav som kan gi studentene mulighet til å nå forventede læringsutbytte. For at praksisveilederne skal ha et vurderingsgrunnlag til midt- og sluttvurdering, må de aktivt samarbeide med studentene om planlegging og gjennomføring av læringsaktiviteter ut fra tema beskrevet i progresjonsstigen. Ukeplan er et vurderingsdokument som både studentene og praksisveiledere anvender, se vedlegg 3. Studentene skal med utgangspunkt i progresjonsstigen ukentlig beskrive hvilke læringsaktiviteter de ønsker å ha fokus på. Mot slutten av uken skal de dokumentere

opplevelsen av oppnådd læringsutbytte. Praksisveilederne skal deretter vurdere om studentene har forventet progresjon. De skal gi studentene tilbakemelding både muntlig og skriftlig i studentenes ukeplan. En skriftlig vurdert ukeplan er et utgangspunkt som praksisveileder og student benytter for å legge en videre plan for hva som skal til for å øke progresjonen i å nå læringsutbytte i progresjonsstigen.

Siden praksisveiledere har en sentral rolle i veiledning og vurdering av studenter i praksis, er det av stor betydning at de evaluerer det nye veilednings- og vurderingsverktøyet. Endringer som gjøres må evalueres av de som jobber nært endringer for å fremme eierskap og felles forståelse av dette (Caspersen og Kårstein, 2013).

3.0 HENSIKT OG PROBLEMSTILLINGER

Hensikten med denne studien var å evaluere det nye veilednings- og vurderingsverktøyet basert på praksisveileders opplevelser. For å belyse den overordnede hensikten ble følgende problemstillinger formulert:

- a) Hvordan opplevde praksisveilederne møtet med progresjonsstogens fagdidaktikk?
- b) Hvordan opplevde praksisveilederne høgskolens opplæring i å anvende progresjonsstigen?
- c) Hvordan opplevde praksisveilederne å anvende progresjonsstigen i veiledning og vurdering?

4.0 TIDLIGERE FORSKNING OM PRAKSISVEILEDERNES ERFARING MED IMPLEMENTERING AV NASJONALT KVALIFIKASJONSRAMMEVERK I PRAKSISSTUDIER

Det ble gjennomført et omfattende litteratursøk der hensikten var å undersøke kunnskapsstatusen om implementering av NKV i praksisstudier på bachelornivå for sykepleierstudenter. Det ble søkt i databasene Ovid Medline, Proquest, SweMed, Norart og Eric. Søkeordene som ble benyttet var; progression ladder, clinical teaching model*, clinic* teach*, practic* educat*, educat*model*, supervis*, guide*, facilitate*, preceptor*, mentor*, nurs*, education, nursing, baccaluraureate, nurs*student, practice* or clinic* or hospital or community car* learning outcome. I tillegg ble ulike artikkelreferanser i andre forskningsartikler søkt opp og benyttet. Det ble ikke identifisert studier som omhandlet praksisveiledernes erfaringer med implementering av NKV i veilednings- og vurderingsverktøy fra 2012 til våren 2014. Dette fremkom også i rapporten til Kårstein & Caspersen (2014), *Praksis i helse- og sosialfagutdanningene*. Det ble imidlertid funnet flere artikler om studier som omhandlet praksisveiledernes erfaringer med veiledning og vurdering av studenter i klinisk praksis (Frøysa, Møllersen & Alteren, 2013; Aigeltinger, Haugan & Sørлие, 2012; Wangen, Torjuul & Sørлие, 2010; Löfmark, Morberg, Öhlund & Ilicki, 2009). Funn i disse studiene viste at praksisveiledere opplevde veilederrollen som

betydningsfull for studentenes praksisstudier (ibid.). I studiene til Aigeltinger, Haugan & Sørлие (2012) og Löfmark et al. (2009) kom det frem at praksisveiledere opplevde å være usikre, utilstrekkelige og alene i veilednings- og vurderingsarbeidet. Det kom også frem at de savnet tydeligere kriterier fra høgskolen i hvordan veilede og vurdere studentene i deres faglige og personlige læringsprosess. Andre studier har belyst at praksisveiledere etterspurte veiledningsstøtte i hvordan de skulle vurdere studentenes kompetanse rettferdig, konstruktivt og objektivt, da de opplevde dette spesielt utfordrende (Jokelainen, Turunen, Tossavainen, Jamookeeah & Coco, 2011; Aigeltinger, Haugan & Sørлие, 2012). Löfmark et al. (2009) fant at praksisveiledere opplevde både frustrasjon og bekymring over begrenset faglig oppfølging og anerkjennelse fra høgskolen. Funn i flere studier viste at praksisveiledere fremhevet viktigheten av å ha en felles forståelse med utdanningsinstitusjonen om hvilken rolle og hvilket ansvar praksisveilederne skal ha for studentenes læring i praksis (Frøysa, Møllersen & Alteren, 2013; Aigeltinger, Haugan & Sørлие, 2012; Löfmark et al. 2009).

Samlet viser disse funnene at det er behov for økt kunnskap om hva som kan fremme kvalitet i sykepleierutdanningens praksisstudier. I tråd med problemstillingene ønsker vi å bidra til dette, gjennom å se nærmere på hvordan det nye veilednings- og vurderingsverktøyet er blitt mottatt og evaluert av praksisveilederne.

5.0 METODE

5.1 UTVALG

Studien ble gjennomført ved to lokale sykehus og i hjemmesykepleien i tre ulike kommuner i Midt-Norge. Enhetsledere ved seks somatiske avdelinger og i tre kommuner i hjemmesykepleien fikk muntlig og skriftlig informasjon om studien. De ble deretter forespurt om å rekruttere informanter ved å informere om studien og dele ut skriftlig informasjon til sykepleiere med erfaring i å anvende progresjonsstigen. Det var 22 sykepleiere, i studien kalt praksisveiledere, som samtykket til å delta. Deltakerne ble fordelt i fem fokusgrupper. Gruppene ble homogent inndelt, hvor praksisveiledere fra samme lokalsykehus eller fra samme kommune i hjemmesykepleien ble satt sammen i ei gruppe. Homogen inndeling av fokusgrupper er å anbefale fordi deltakerne med samme yrkesbakgrunn og felles erfaringer kan oppnå mer spontan og fri utveksling av ideer, meninger og holdninger omkring et tema enn i heterogene grupper (Eines & Thylén, 2012; Krueger & Casey, 2009).

5.2 METODE OG DATAINNSAMLING

Studien har en kvalitativ design med fokusgruppeintervju som metode. Fokusgruppe som metode har vært anvendt siden 1920, mest var den benyttet innen markedsanalyser fram til 1980. Fra 80-tallet ble metoden benyttet innen fagfelt som antropologi, sosiologi, media og helseforskning (Morgen 1988; Krueger & Cacey 2009). Fokusgruppeintervju er en egnet metode i evalueringsstudier for å få frem deltakeres opplevelser, holdninger og meninger om et tema (Eines & Thylén, 2012; Krueger & Casey, 2009). Det kan virke mindre truende for informantene å komme med enigheter og uenigheter om et fenomen som skal evalueres i et fokusgruppeintervju, sammenlignet med individuelle dybdeintervju ifølge Tjora (2012).

Intervjuguiden ble utarbeidet med utgangspunkt i de tre første nivåene i Kirkpatrick's evalueringsmodell (1996). Flere forskere hevder at Kirkpatrick's evalueringsmodell (1996) er egnet for evaluering av veilednings- og vurderingsverktøy eller studieprogram (Smidt, Balandin, Sigafos & Reed, 2009; Gjerde, Hla, Kokotailo & Anderson, 2008). Kirkpatrick's evalueringsmodell inneholder fire nivå som kan brukes for å evaluere ulike og komplementære aspekter av veilednings- og vurderingsverktøy:

- Nivå 1: reaksjon – praksisveiledernes positive eller negative opplevelse i møte med progresjonsstigen fagdidaktikk. Type reaksjon kan vise om det er motivasjon for å anvende progresjonsstigen i veiledning og vurdering av studenter i praksis.
- Nivå 2: kunnskap – hva praksisveiledere har lært om progresjonsstigen. Tillegnet kunnskap kan ha betydning for hvordan progresjonsstigen anvendes.
- Nivå 3: handling – om praksisveiledere anvender progresjonsstigen i veiledning og vurdering. Dette nivået viser til om praksisveiledere opplever den som et egnet veilednings- og vurderingsverktøy i praksis.
- Nivå 4: resultat – hvilke forbedringspotensialer studien belyste. Det fjerde nivået i evalueringsmodellen som omhandler forbedringspotensialer for høgskole og praksis relatert til progresjonsstigen, blir synliggjort i diskusjonen.

Gjennomføring av fokusgruppeintervjuene

Før gjennomføring av hvert fokusgruppeintervju ble deltakerne informert om at det var moderators oppgave å lede intervjuet. Det ble i tillegg formidlet ønske om spontan og flytende diskusjon mellom deltakerne om hvilke erfaringer de hadde gjort seg i å veilede og vurdere studenter ved bruk av progresjonsstigen som et veilednings- og vurderingsverktøy. Moderator ga informasjon om at sentrale begrep kunne bli gjentatt ved behov for fylligere beskrivelse på spørsmål fra den semistrukturerte intervjuguiden. Deltakerne ble også informert om at moderator ville oppfordre deltakerne til å utdype ytterligere rundt temaet progresjonsstigen hvis noe opplevdes uklart for henne (Puchta & Potter, 2004). Comoderator informerte om sin rolle og ansvar; observasjon av gruppedynamikken, oppsummere innholdet med jevne mellomrom og hjelpe moderator til å sentrere diskusjonen omkring de vesentlige nøkkel-spørsmålene i intervjuguiden.

Det stilles strenge krav til moderators rolle i utformingen av spørsmål og å være nøytral overfor ulike holdninger og meninger som fremmes underveis i diskusjonen mellom deltakerne (Plummer-D'Amato, 2008). Fokusgruppeintervjuene startet med enkle åpningsspørsmål, samt at moderator var bevisst på og ikke å styre intervjuene for rigid, men styre deltakerne innom temaene når dersom samtalen sporet av. Dette bidro til at deltakerne kom raskt i gang med spontane meningsutvekslinger rundt temaet progresjonsstigen som et veilednings- og vurderingsverktøy. Comoderator satt lengst fra moderator under intervjuet for å redusere et maktforhold som deltakerne kan oppleve i møte med forskere i en intervjusituasjon (Puchta & Potter, 2004 og Eines & Thylén, 2012).

Deltakerne var skriftlig informert om at intervjuet ble tatt opp på lydbånd, men dette ble gjentatt muntlig. I tillegg ble deltakerne informert om at det som er diskutert i fokusgruppene er taushetsbelagt. Intervjuene ble gjennomført på deltakernes arbeidsplasser. Moderator og comoderator opplevde at deltakerne utrykte sine erfaringer og meninger fritt og engasjert. Første, andre- og tredjeforfatter vekslet parvis på å være moderator eller co-moderator i gjennomføringen av fokusgruppeintervjuene. Hvert intervju varte i litt over en time. Fokusgruppeintervjuene ble transkribert ordrett kort tid etter at intervjuene var gjennomført. Datamaterialet bestod av totalt 45 706 ord.

5.3 ANALYSE

I analysen av fokusgruppeintervju skal man fokusere på hensikten med studien og kjerne-spørsmålene i intervjuguiden (Krueger & Casey, 2009). Her er eksempler på spørsmål fra intervjuguiden: *Hvilke førsteinntrykk har dere av progresjonsstigen som et pedagogisk verktøy? Hvordan opplever dere opplæring, veiledning og oppfølging i bruk av progresjonsstigen fra høgskolen og arbeidsgiver? Hvilke opplevelser har dere i å veilede og vurdere studentene med utgangspunkt i progresjonsstigen?*

Siden utviklingen av intervjuguiden tok utgangspunkt i Kirkpatrick's (1996) tre første nivå, ga dette forskerne både en teoretisk og en empiristyrte retning for analysen av datamaterialet. Det ble derfor gjennomført en stegvis veksling mellom deduktiv og induktiv tilnærming i analyseprosessen (Tjora, 2012). Metoden er ikke en lineær analyseprosess da forskerne kan ha behov for å gå frem og tilbake mellom empiri og teori for å komme videre i prosessen mot utvikling av tema og hovedtema (Tjora, 2012; Alvesson & Skoldberg, 2008). I analyseprosessen ble empirien knyttet til Kirkpatrick's evalueringsmodell hvor modellens tre første nivå ble til kategoriene: Reaksjon, Kunnskap og Handling.

Dette foregikk på de ulike analysetrinnene: Trinn 1: Forskerne bearbeidet rådata ved å lese hvert intervju systematisk hver for seg, og fokuserte på å være åpne for meningsinnholdet i datamaterialet. Trinn 2: Forskerne markerte meningsbærende tekstbiter med tusj i ulike farger, der de markerte tekstbitene uttrykte praksisveiledernes holdninger, meninger og opplevelser. Fargekodene berørte kategoriene: Reaksjon, Kunnskap og Handling. Trinn 3: Forskerne sammenlignet markerte tekstbiter og diskuterte seg frem til koder som de mente tilhørte problemstillingene. Trinn 4: Kodene ble strukturert og kategorisert i ulike tema. Trinn 5: De ulike temaene ble kategorisert i hovedtema. Forskerne har under hele analyseprosessen diskutert rådata og sammenhenger i lys av studiens teoretiske perspektiv.

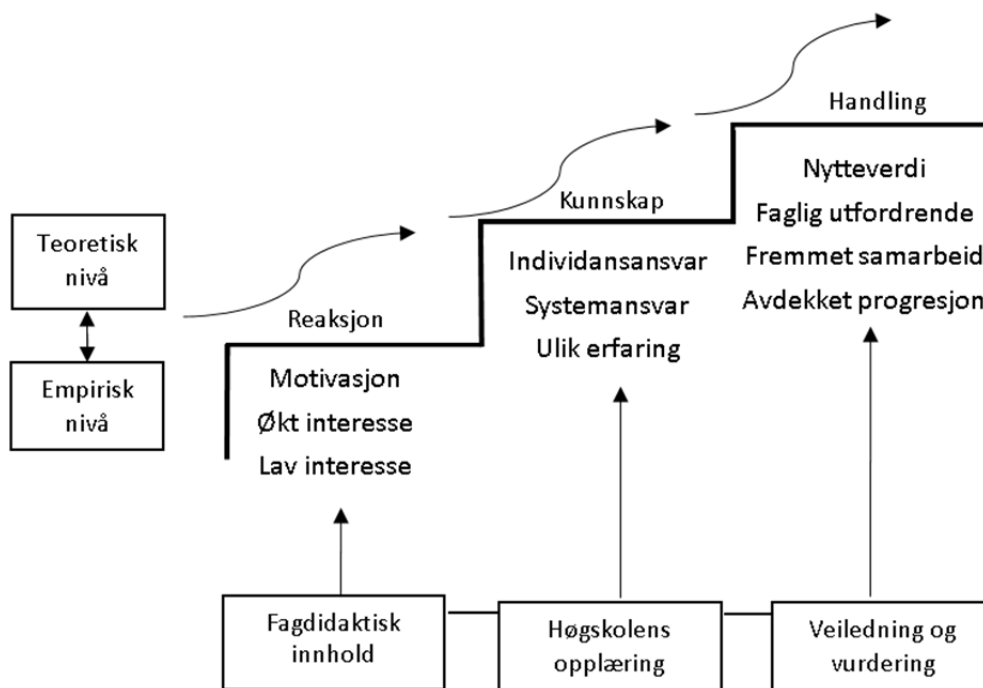
Eksempel på vekslingen mellom teori- og empiristyrte analyseprosesser: Trinn 1: leser systematisk og åpent om alt som kan inneholde noe om kategorien "Reaksjon på progresjonsstigen innhold". Trinn 2: velger ut meningsbærende tekstbiter som berører progresjonsstigen innhold som enten kan gi positiv eller negative reaksjoner – *"Progresjonsstigen viser retning og er konkret", "Progresjonsstigen har tydelige læringsutbytter og har en logisk struktur", "Den er en pekepinn i hva studentene skal vektlegge i de ulike ukene"*. Trinn 3: etablerer koder – *"viser retning", "konkret", "tydelig", "logisk struktur", "viser vektlegging"*. Trinn 4: kategoriserer tema – *"Økt interesse"*. Trinn 5: kategoriserer hovedtema – temaet *"Økt interesse"* er en positiv reaksjon på progresjonsstigen innhold og går innunder hovedtemaet *"Møte med progresjonsstigen fagdidaktikk"*.

5.4 ETISKE VURDERINGER

Prosjektet er meldt inn til Norsk samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD) og er gjennomført i samsvar med forskningsetiske retningslinjer. Deltakerne fikk informasjon om at det var frivillig å delta, og at de kunne trekke seg fra prosjektet når som helst. De fikk informasjon om anonymisering av datamaterialet, og at det skriftlige materialet ble makulert ved prosjektets slutt. Samtlige deltakere leverte skriftlig informert samtykke.

6.0 FUNN

Hovedfunnene er kategorisert etter de tre første nivåene i Kirkpatrick's evalueringsmodell: reaksjon, kunnskap og handling, illustrert i Figur 2.

Figur 2. Hovedfunn av praksisveiledernes opplevelser med progresjonsstigen presentert i lys av de tre første nivåene i Kirkpatrick's evalueringsmodell

6.1 PRAKSISVEILEDERNES MØTE MED PROGRESJONSSTIGENS FAGDIDAKTISKE INNHOOLD

Praksisveiledere ga uttrykk for lav interesse for progresjonsstigen's fagdidaktiske innhold, blant annet fordi de måtte sette seg inn i mange ukjente og akademiske begrep. De nevnte spesielt at begrep som pasientforløp, innovasjon, samhandling, forskning og reformer var ukjent terminologi for dem. En av informantene uttrykte dette slik:

Vi bruker ikke disse uttrykkene i vår hverdag, ikke mange i hvert fall, en del kanskje. Det er så lenge siden jeg var student selv, så er det så mye som har utviklet seg, mye mer forskningsbasert skal det være. Og mange sånne ting som har kommet inn som det ikke var sånn fokus på før.

Noen av praksisveilederne opplevde at progresjonsstigen virket noe statisk til å begynne med, og forstod ikke den dynamiske sammenhengen mellom tema, læringsutbytte og læringsaktiviteter: *Da jeg så den første gangen, så synes jeg den så statisk ut. Så skjønte jeg etter hvert at den må brukes veiledende som hjelpemiddel, som et slags kompass. Da fungerte den veldig godt.*

Andre opplevde progresjonsstigen som tydelig, konkret og retningsgivende for sykepleiefaglig veiledning og vurdering. De fremhevet at den var motiverende å bruke i samarbeid med studentene om planlegging og prioritering av læringsaktiviteter. Flere praksisveiledere ga uttrykk for at de forstod sammenhengen mellom beskrivelse av læringsaktivitetene og taksonomisk nivå fra uke til uke. En praksisveileder uttrykte det slik:

Nå er det mye mer tydelig hva de skal lære, og mye mer konkret. Ja, det er lettere å vite hva en skal legge vekt på. Jeg synes det ligger et naturlig løp i uke 1, 2, 3 og så videre. Vi har ikke kommet over noe som ikke er her da, den dekker nå egentlig veldig bra. Både sykepleieprosessen, samarbeid, pasientkontakt, stell, medikamenter, ja, alt er der.

Noen praksisveiledere opplevde at i deres avdeling har implementeringen av progresjonsstigen bidratt til et positivt engasjement blant praksisveilederne til å anvende progresjonsstigen aktivt som veilednings- og vurderingsverktøy.

"Jeg synes motivasjonen i avdelingen har blitt høyere til å bruke den og en høyere forståelse for hvorfor vi skal bruke den og noter at den er et godt hjelpemiddel i forhold til å evaluere hvor studentene står".

Det var enkelte praksisveiledere som mente at kollegaene i deres avdeling var motiverte til å anvende den. De opplevde at flere praksisveiledere engasjerte seg i å motivere andre til å se at progresjonsstigen er et nyttig veilednings- og vurderingsverktøy:

"Nå er tilbakemeldingene fra sykepleierne at alle sier at det er et kjempebra hjelpemiddel, det var ihverfall kjempebra tilbakemeldinger fra sykepleierne"

På en annen avdeling delte en praksisveileder ut progresjonsstigen i lommeformat med praksisveilederens navn, noe som bidro til at de fikk et eierforhold til den. Den ble mer tilgjengelig og enklere å anvende for praksisveilederne:

"Alle fikk et eksemplar i lommen med navnet sitt, det var ikke mer som skulle til før de fikk et eierforhold til den og da ser jeg at den blir mye, mye mer brukt og det var kjempeinteressant at det kunne være så enkelt. Det ble liksom en seier på min sengepost"

6.2 PRAKSISVEILEDERNES OPPLEVELSE AV HØGSKOLENS INFORMASJON OG OPPLÆRING

Flere praksisveiledere opplevde å være tilfreds med høgskolens opplæring, mens andre savnet opplæring. De manglet kompetanse om ulike tema og begrep i progresjonsstigen, som innovasjon, nytenkning og kunnskapsbasert praksis. I tillegg ga de uttrykk for at de trengte opplæring om hvordan de skulle bruke progresjonsstigen i veiledning og vurdering av studenter:

Det er nå litt viktig at dere legger vekt på opplæring. Bli litt tydeligere på hvordan vi skal bruke den. Det er greit å være på høgskolen, ja, og snakke på det nivået her.

Noen av praksisveilederne uttrykte imidlertid et ønske om at høgskolen i større grad tok initiativ til informasjon og opplæring om progresjonsstigen i samarbeidsmøter med praksis. Andre ønsket at flere praksisveiledere skulle få samme opplæring som de selv hadde fått:

Noen av oss var jo på høgskolen, lykkelige utvalgte. Det var veldig ok. Det er verre for dem som ikke fikk være med. Det er ikke så lett å få ut den kunnskapen til de andre.

Noen praksisveiledere opplevde at arbeidsgiver ikke prioriterte å legge til rette for at de kunne delta i informasjon-, og opplæringsmøter på høgskolen. Andre uttrykte at det var vanskelig å prioritere å delta i samarbeidsmøter med høgskolen i en hektisk hverdag.

Praksisveiledere ønsket at lærerne var mer aktive i å diskutere progresjonsstigen når de var i vurderingsmøter sammen med studenten og praksisveilederen. En praksisveileder uttrykte det slik: *”lærerne må bli flinkere til å snakke om progresjonsstigen når de er her”*

6.3 PRAKSISVEILEDERNES BRUK AV PROGRESJONSSTIGEN I VEILEDNING OG VURDERING

Praksisveilederne opplevde at det ble enklere å følge med i studentenes læringsprosess underveis i praksisperioden når de brukte progresjonsstigen i veiledning og vurdering av studentene.

Jeg synes det er enklere nå. Tidligere synes jeg den var veldig diffus, men nå synes jeg den er konkret og lett å bruke. Det er ikke tvil om at progresjonsstigen er et hjelpemiddel for å se utviklingen til studentene og se at de blir flinkere etter hvert som de jobber seg gjennom punktene.

Praksisveilederne opplevde at progresjonsstigen ikke bare er enklere å forstå enn tidligere, men de fremmet at den var mer anvendbar som et veilednings- og vurderingsverktøy, enn hva de har erfart tidligere. En praksisveileder uttrykte det slik: *”jeg synes det er enklere nå enn da det var bare noen mapper da synes jeg det var veldig diffust, men nå synes jeg den er konkret og lett å bruke”.*

Praksisveilederne opplevde at konkrete læringsutbyttebeskrivelser bidro til at de ble tryggere på å vurdere studentenes progresjon i forhold til forventet nivå. De fremhevet at læringsutbyttebeskrivelsene bidro til at den subjektive synsingen ble redusert i vurderingen av studentene:

Det er jo et hjelpemiddel i å vurdere hvor studenten står, hvor er denne studenten faktisk. Det er ikke bare jeg som synser rundt, som synes han er så og så flink. Det står hva han skal kunne etter endt praksis ... Så det er et godt hjelpemiddel til å vurdere om studenten er der han skal være.

Praksisveilederne fremhevet også andre positive sider ved å anvende progresjonsstigen i veiledningen: *Studentene kom raskere i gang med læringsprosessen, og det ble enklere å etterspørre teoretisk begrunning før og etter en læringsaktivitet.* Andre praksisveiledere poengterte at progresjonsstigen var nyttig som et veilednings- og vurderingsverktøy i vurderingen av om studentene har progresjon i sin læringsprosess for å nå læringsutbytte: *”Progresjonsstigen er et absolutt redskap for å måle progresjon og om hvor flinke de er til å mestre innenfor kravet”*

Faglige diskusjoner mellom praksisveilederne og studentene bidro til at praksisveilederne opplevde at de blir mer bevisste på høgskolens akademiske innhold i progresjonsstigen:

En student diskuterte med veilederen om nytenkning og innovasjon. I den samtalen så diskuterte de mye nytt, og det var kjempelærerikt at studenten kunne dra i gang diskusjonen. Det er positivt å veilede studenter for vi er i en læringsprosess både som erfarne sykepleiere og studenter.

På den annen side uttrykte noen praksisveiledere at det var utfordrende å vurdere studentenes holdninger og personlig egnethet. De ga uttrykk for at læringsutbyttebeskrivelsene knyttet til holdninger burde vært tydeliggjort i progresjonsstigen: *Progresjonsstigen fanger opp handlinger, men det er verre å fange opp studentenes holdninger!*

7.0 DISKUSJON

7.1 MØTE MED PROGRESJONSSTIGENS FAGDIDAKTISKE INNHOLD

Funn i denne studien antyder at praksisveiledere til å begynne med hadde moderat interesse for å ta i bruk et nytt veilednings- og vurderingsverktøy. Interessen syntes å øke da de forstod sammenhengen i de fagdidaktiske føringene for veiledning og vurdering. Ifølge nivå 1 i Kirkpatrick's modell (1996) kan en positiv opplevelse motivere til økt interesse for å anvende progresjonsstigen i veiledning og vurdering av studentene jamfør figur 2. Dette er også i tråd med det sosiokulturelle læringsperspektivet (Dysthe, 2001) ved at praksisveilederne opplevde at de fagdidaktiske føringene i progresjonsstigen ga mening og motivasjon. I Biggs & Tang (2011) teori om constructive alignment underbygges viktigheten av det å velge egnede pedagogiske metoder for å fremme sammenhengen mellom læringsutbytter, læringsaktiviteter og vurderingsform. Progresjonsstigenes fagdidaktiske føring og krav om at den må anvendes i et samspill mellom praksisveiledere og studenter kan tyde på at det sosiokulturelle læringsperspektivet er egnet som pedagogisk metode. Dette betinger imidlertid at alle partene har en felles forståelse for den pedagogiske tenkningen som ligger til grunn for utviklingen av progresjonsstigen.

Det kom også frem i studien at enkelte tema og ukjent fagterminologi som blant annet kunnskapsbasert praksis, nytenkning og innovasjon i progresjonsstigen var utfordrende å forholde seg til, og bidro til frustrasjon blant enkelte praksisveiledere. Dette samsvarer med funn i andre studier (Löfmark et al., 2009; Fillingsnes & Thylén, 2012; Caspersen & Kårstein, 2013). Disse studiene viser at praksisveilederne ofte er ukjente med høgskolens utdanningsprogram og studentenes faglige- og vitenskapelige nivå. I et sosiokulturelt læringsperspektiv er språket det sentrale for å nå målet om en felles forståelse om ord og begrep. Når en felles forståelse av meningsinnholdet er nådd, oppstår det læring og utvikling (Dysthe, 2001; Lave & Wenger, 2003). Det at praksisveilederne opplever behov for opplæring i studentenes faglig og vitenskapelig nivå, samsvarer med funn i andre studier hvor det kom frem at sykepleiere manglet kunnskap i å veilede studenter til en kunnskapsbasert praksis (Grønvik, Julnes og Ødegård, 2014). Det kan derfor virke som om praksisveiledere i tillegg til behov for opplæring i praksisveiledning også kan ha behov for opplæring i kunnskapsbasert praksis. Høgskolen og praksis bør derfor samarbeide tettere for å nå helsemyndighetenes mål om en kunnskapsbasert praksis. Dette ved å legge til rette for kompetanseheving blant praksisveiledere i praksisveiledning og kunnskapsbasert praksis. Felles meningsforståelse er sentralt for at ny kunnskap skal komme til uttrykk gjennom handling i praksis. (Dysthe, 2001; Caspersen & Kårstein, 2013; Kunnskapsdepartementet, 2012).

Et viktig funn i vår studie er at praksisveilederne opplevde progresjonsstigen som tydelig, konkret, retningsgivende og oppdatert, i motsetning til tidligere studier hvor praksisveiledere opplever veilednings- og vurderingsdokumenter som uklare og lite oppdaterte (Kårstein & Caspersen, 2014). Studien gir holdepunkter for at praksisveiledere ytret positive tilbake-

meldinger til kollegaer på egne avdelingene om at progresjonsstigen er et nyttig veilednings- og vurderingsverktøy, noe som medførte til at flere praksisveiledere fikk økt motivasjon til å anvende den i samarbeid med studentene. I følge Bandura (Imsen 2014) har individet evne til å lære av det som skjer rundt seg, se hva andre gjør og av å se hvordan de andre erfarer sin lærdom. En annen motivasjonsfaktor som kom frem i studien var at formatet ble endret fra A4 dokument til lommeformat med eget navn, noe som bidro til at de fikk et mer personlig forhold til progresjonsstigen. Kunnskap som utvikles på denne måten, får et personlig innhold. Det gir en oppfatning av at dette angår meg. Det er ikke en abstrakt eller ytre form for erkjennelse og er heller ikke kunnskap løsrevet fra kulturelle og verdimeslige forhold (Imsen 2014).

Dette er et godt utgangspunkt for videre arbeid med kvalitetsforbedring av veilednings- og vurderingsverktøy, men det krever en økt satsing på et tettere samarbeid mellom praksis og academia. Denne handlingen er i tråd med Kirkpatrick's fjerde nivå (1996) som løfter frem viktigheten av at evalueringen skal resultere i nødvendige endringer og forbedringer.

7.2 OPPLÆRING

Selv om funn i studien viste at noen praksisveiledere opplevde å ha fått opplæring om progresjonsstigen faglige innhold og fagdidaktiske sammenhenger, opplevde andre praksisveiledere høgskolens opplæring som mangelfull. De ga uttrykk for at de manglet kunnskap om og opplæring i hvordan veilede og vurdere studenter ved bruk av progresjonsstigen. Høgskolen bør legge bedre til rette for at praksisveiledere får økt forståelse for hvordan innføring av NKV i praksisdokumentene påvirker didaktisk tenkning, faglig innhold og krav til studentene. Dette er i tråd med Kirkpatrick's (1996) fjerde nivå som viser til at konsekvenser av studiens funn bør føre til nødvendige forbedringer.

Siden noen praksisveiledere opplevde at arbeidsgiverne ikke la til rette for opplæring, viser dette at det er et systemansvar å sørge for forpliktende samarbeidsavtaler jamfør figur 2. Slike samarbeidsavtaler må sikre at både arbeidsgivere og høgskole ivaretar veilednings- og opplæringsansvar for å fremme kvalitet i utdanningen (Haugdal, 2009; Kunnskapsdepartementet, 2008; Caspersen & Kårstein, 2013). Ifølge Willumsen, Sirnes & Ødegård (2015) & Thakur, Hsu & Fontenot (2012) er det viktig at ledere er gode rollemodeller i forhold til å være oppdatert på innovativ kunnskap og forstå viktigheten av innovasjonsprosesser. Alle virksomheter må være i stand til å fornye seg og innovasjon krever lederforankring når alle skal jobbe med innovative forbedringsprosesser. Det kan synes som om at det er behov for at ledere bør tilbys opplæring i innovasjon og ledelse for å imøtekomme fremtidige utfordringer. Implementering av NKV og nye begrep i et veilednings- og vurderingsdokument i studentenes praksisstudier er et innovativt grep som arbeidsgivere bør ta et ansvar for å løfte frem betydningen av i sine avdelinger. Dette er viktig for å imøtekomme krav fra sentrale myndigheter om at læringsutbytte skal være innført og fulgt opp fra 2012 i høyere utdanning. Implementering av noe nytt og som oppleves som nyttig kan bidra til å fremme økt kunnskap og endringskompetanse i praksis (Helsedirektoratet 2005; Kunnskapsdepartementet 2012; Caspersen & Kårstein, 2013).

Denne studien viser at enkelte praksisveiledere ikke prioriterte å sette seg inn i progresjonsstigen fordi de opplevde tidspress og kryssende krav. Slike prioriteringer kan imidlertid også skyldes faktorer som manglende fokus på fagutvikling i praksis (Nordhagen et al., 2010). Ifølge Kirkpatrick's (1996) andre nivå er drivkraften for å anvende noe nytt påvirket av hva man har lært. Andre studier fremhever at det må legges bedre til rette for at veiledere skal få økt

kompetanse i å veilede og vurdere studenter i praksis (Fillingsnes & Thylén, 2012; Duffy, 2009). Dette er tydelige tilbakemeldinger på at opplæring og oppfølging av praksisveiledere bør forbedres, jamfør Kirkpatrick's (1996) fjerde nivå.

7.3 VEILEDNING OG VURDERING

Til tross for at interessen for progresjonsstigen var moderat i begynnelsen, gir studiens funn holdepunkter for at praksisveilederne opplevde at den var mer nyttig jo mer økt erfaring de fikk i å anvende den i veiledning og vurdering av studentene. Det kan tyde på at konkrete beskrivelser og sammenheng i progresjonsstigen fagdidaktiske innhold hjalp praksisveiledere å utfordre studenter konstruktivt til å definere og prioritere aktuelle læringsaktiviteter. Sammenheng mellom tema, læringsaktiviteter og læringsutbytte kan ifølge teorien om *constructive alignment* (Biggs & Tang, 2011) bidra til økt kvalitet ved at praksisveilederne veileder studentene i riktig retning. Veiledningen kan dermed bidra til at studentene opplever større sammenheng mellom tema, læringsaktiviteter og læringsutbytte. Funn gir holdepunkter for at praksisveilederne veiledet studentene til å oppsøke kontekstavhengige læringsaktiviteter samtidig som de fremmet studentens læringsprogresjon fra uke for uke for å nå forventet læringsutbytte. Dette er i tråd med Vygotskys teori om *Den nærmeste utviklingssonen* (Dysthe, 2001). Teorien beskriver at god læring oppstår når studentene gis tilpassede utfordringer, her ved at praksisveilederne balanserte mellom studentenes mestningsopplevelse i deres læringsprogresjon og kravet til å nå læringsutbytte under veiledning og vurdering. Funn tydet på at praksisveilederne opplevde at progresjonsstigen er et nyttig veilednings- og vurderingsverktøy for å vurdere studentenes progresjon av å nå forventet læringsutbytte. De opplevde også at progresjonsstigen læringsutbyttebeskrivelser var så tydelig at de ble tryggere i å vurdere de studentene som ikke nådde forventet læringsutbytte innenfor kravet og dermed opplevde det enklere kunne gi varsel om fare for ikke bestått praksis.

Funnene i denne studien kan også tyde på at progresjonsstigen fungerer som et verktøy for praksisveilederne i veiledning og vurdering av studentene, men det betinger en god dialog og samarbeid mellom alle aktører i studentenes læringsprosess. Kirkpatrick's (1996) tredje nivå viser til at positiv erfaring med progresjonsstigen kan bidra til aktiv anvendelse, jamfør figur 2.

NKV fremmer viktigheten av studentens ansvar for egen læring (Kunnskapsdepartementet, 2009). Funn i vår studie viser at progresjonsstigen bidrar til at praksisveilederne både støtter og stiller krav til studenter om å være aktiv i egen læringsprosess. At dette er betydningsfullt for å fremme kvalitet i praksis, understreker både stortingsmeldingen *Utdanning for velferd. Samspill i praksis* (Kunnskapsdepartementet, 2012), Kvangarsnes, Hagen & Fylling (2010) og Levett-Jones, Lathlean, Higgins & McMillian (2008). Sentrale funn i disse studiene viser at det er viktig at praksisveiledere inkluderer og sosialiserer studentene inn i praksisfellesskapet for å fremme studentenes læring (ibid.). Studenten som aktiv deltaker i praksisfellesskapet, er ifølge Dysthe (2001) og Lave & Wenger (2003) sentralt for all læring. Aktiv anvendelse av progresjonsstigen kan tyde på at den fungerer som en brobygger for å inkludere studentene i praksisfellesskapet.

Funn i studien gir holdepunkter for at studentene også bidro til at praksisveilederne lærte noe nytt. I diskusjon med studentene opplevde praksisveilederne å få kunnskap om nye begrep som kunnskapsbasert praksis, nytenkning, innovasjon og pasientforløp. Mye tyder på at diskusjon og refleksjon med studentene ga praksisveilederne ny innsikt i høgskolens akademiske innhold og ny fagterminologi. Ifølge det sosiokulturelle læringsperspektivet blir kunnskap her både

distribuert og mediert (Dysthe, 2001). Dette er et eksempel på at praksisstedene har fordeler når de veileder studenter, da det øker muligheten for faglig oppdatering. Dette synet støttes av stortingsmeldingen *Utdanning for velferd. Samspill i praksis* (Kunnskapsdepartementet, 2012) og Caspersen & Kårstein (2013).

Et viktig funn i vår studie var at praksisveilederne syntes å oppleve at den subjektive synsingen i vurderingen av studentene ble redusert ved bruk av progresjonsstigen. Ifølge Jokelainen et al. (2011) er det betydningsfullt og etterspurt å ha metoder for å redusere subjektiv synsing i vurdering av studenter i praksis. Det kan tyde på at progresjonsstigen er egnet for å kvalitets-sikre en mer objektiv vurdering av sykepleierstudenter i deres praksisstudier i tråd med NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009).

Praksisveilederne opplevde at progresjonsstigen manglet tydelige læringsutbyttebeskrivelser knyttet til holdninger. Dette er ifølge Ottesen (2011) og Karseth (2008) spesielt viktig i profesjonsutdanninger. Universitets- og høgskolerådet (2011) påpeker imidlertid at det er utfordrende å operasjonalisere læringsutbyttebeskrivelser knyttet til holdninger og dannelse i tråd med NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009). Ifølge Kirkpatricks (1996) fjerde nivå er læringsutbyttebeskrivelser om holdninger noe som må tydeliggjøres i progresjonsstigen.

8.0 FORBEDRINGER I PROGRESJONSSTIGEN, VED HØGSKOLEN OG I PRAKSIS ETTER PRAKSISVEILEDERNES EVALUERING

På bakgrunn av denne studien, ble det gjort endringer i progresjonsstigen. Det ble innført tydelige læringsutbyttebeskrivelser på holdninger og språket på enkelte av læringsutbyttebeskrivelsene ble tydeligere. I tillegg ble det tilført tydelige kriterier for å få varsel om fare for ikke bestått praksisstudium jamfør Nasjonal rammeplan for sykepleieutdanning (Kunnskapsdepartementet 2008) og NKV (2009), se vedlegg 1 og 2. Dette for å hjelpe praksisveilederne der de er i tvil om studenten har nådd eller ikke nådd læringsutbytte innen normert tid for praksisperioden. Ifølge NKV (2009) og teorien om Constructive Alignment (Biggs og Tang 2003) er det ikke nok med tydelige læringsutbyttebeskrivelser i sammenheng med tema, læringsaktiviteter, undervisnings-metoder og vurderingsformer, men også vurderingskriterier må være tydelig og i sammenheng med de andre beskrivelsene. Sammenhengen skal forventes å bidra til at læringen for studentene blir mer meningsfull og at vurderingskriterier er tydelig slik at studentene har klart for seg hva som skal til for å bestå praksis. Den beste måten å veilede og vurdere studenter, er ikke bare at praksisveiledere og studentene opplever forståelse for hvordan studentene kan oppnå læringsutbytte, men også at det skal være felles forståelse for de nedfelte vurderingskriteriene. Vurderingskriteriene for varsel om fare for ikke bestått praksis var tidligere i et eget dokument. På grunnlag av tilbakemeldinger fra praksis og kollegaer ved høgskolen om at det er mer praktisk og tydeligere for praksisveiledere og studenter å forstå hva som skal til for å bestå praksis, ble vurderingskriteriene innført i siste del av progresjonsstigen. Progresjonsstigen som et innovativt grep styrkes når praksisveiledere bidrar til ytterligere forbedringer, slik at nytten og verdien av å benytte dette veilednings- og vurderingsverktøyet øker (Fuglsang, 2010).

Det kom frem i denne studien at en praksisveileder i en avdeling bidro til at anvendelsen av progresjonsstigen økte blant kollegaene etter at den ble trykket opp i lommeformat med praksisveilederens navn. Dette førte til at høgskolen kopierte ideen og innførte veilednings- og

vurderingsdokumentet som lommeformat i spesialist- og kommunehelsetjenesten for veiledere og studenter. Siden praksisveilederne evaluerte at lærerne ved høgskolen må være mer aktiv i diskusjon om progresjonsstogens læringsutbyttebeskrivelser og krav til å nå forventet læringsutbytte i veiledningssamtaler i praksis, tok vi dette opp i lærermøter ved høgskolen. Dette har bidratt til at lærere nå bruker progresjonsstigen mer aktivt i veiledning og vurderingssamtaler med praksisveiledere og studenter. I tillegg har lærerne hatt informasjonsmøter i praksis hvor progresjonsstigen, veiledning og vurdering har vært tema. Dette er i tråd med Kirkpatrick's (1996) fjerde nivå om at evaluering kan bidra til at forbedringer går i riktig retning. Ifølge Moore (2005) er dette innovativt da det medfører kvalitetsforbedring i utdanningen.

Spesialist- og kommunehelsetjenesten som arbeidsgivere har fortsatt et stort forbedringspotensial i å legge til rette for at praksisveiledere skal øke sin veiledningskompetanse (Kårstein & Caspersen, 2014).

Det har vært og er en kontinuerlig prosess med å forbedre det nye veilednings- og vurderingsverktøy etter tilbakemeldinger fra praksisfeltet, kollegiet ved høgskolen og nye føringer fra statlige hold. *Morgendagens omsorg* (Helse- og omsorgsdepartementet, 2013) og *Utdanning for velferd* (Kunnskapsdepartementet, 2012) Caspersen og Kårstein (2013) rapport *Kvalitet i praksis* understrekes det at det er viktig med kontinuerlig forbedringer som kan føre til økt kvalitet i praksisstudiet.

9.0 METODEDISKUSJON OG FORSLAG TIL NYE STUDIER

I den kvalitative forskningstradisjonen vektlegges forskernes subjektive posisjon ved at den kan påvirke informantene og datamaterialet som helhet. Siden forskerne har utarbeidet veilednings- og vurderingsverktøyet som evalueres, ble forforståelsen diskutert i alle ledd av forskningsprosessen. Ifølge Lykkeslet & Gjengedal (2007) må man anta at forskernes nærhet til veilednings- og vurderingsverktøyet som evalueres, kan gi rike muligheter for å forstå ulike fenomener. Den samme nærheten kan derfor påvirke funnenes gyldighet og forskernes etiske vurderinger (Lykkeslet & Gjengedal, 2007). Samtidig fremhever Lykkeslet & Gjengedal (2007) at det er en styrke å benytte fokusgruppeintervju som metode i evalueringsstudier, fordi metoden kan bidra til å redusere forskernes maktposisjon i intervjusituasjonen (Eines & Thylén, 2012; Krueger & Casey, 2009; Lykkeslet & Gjengedal, 2007) Påliteligheten i studien kan være styrket ved at enhetsledere foretok rekrutteringen, noe som bidro til at forskerne ikke påvirket hvilke praksisveiledere som deltok i studien. I tillegg kan pålitelighet og samstemmighet være styrket ved at tre forskere analyserte datamaterialet individuelt og deretter sammen. Deres ulike perspektiv og kunnskapsgrunnlag kan fremme en mer objektiv og nøytral tolkning av datamaterialet (Eines & Thylén, 2012). Til tross for dette kan man aldri fullt ut sikre seg mot at tolkningen ikke er påvirket av forskernes forforståelse.

Det kan være en styrke i studien at informantene i fokusgruppene uttrykte opplevelser, meninger og holdninger spontant og engasjert. Det at det kun var fire til fem deltakere i hver fokusgruppe, kan ha bidratt til større trygghet blant deltakerne. Siden deltakerne hadde samme erfaringsgrunnlag kan det ifølge Eines & Thylén (2012) og Krueger & Casey (2009) styrke troverdigheten i studien. Moderator opplevde at det var god atmosfære og engasjerte informanter i fokusgruppene. Likevel må man være bevisst på at troverdigheten i studien kan

svekkes dersom informantene ikke forteller hva de mener på grunn av gruppepress, eller dersom de overdriver for å gjøre inntrykk på hverandre eller forskeren (Krueger & Casey, 2009). Moderator ba om bekreftelse på egen oppfattelse av informantenes utsagn underveis i fokusgruppeintervjuene for å styrke studiens troverdighet.

Funn i studien kan ha overføringsverdi til andre helse- og sosialfagligutdanninger som arbeider med implementering av NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009) i sine veilednings- og vurderingsverktøy. Det er behov for flere studier om hvordan praksisveiledere opplever det å anvende nye veilednings- og vurderingsverktøy med implementering av NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009). I tillegg er det behov for studier som gir kunnskap om hvordan studenter opplever det å anvende nye veilednings- og vurderingsverktøy med implementering av NKV (Kunnskapsdepartementet, 2009).

10.0 KONKLUSJON

Denne studien har belyst praksisveiledernes evaluering av progresjonsstigen basert på deres opplevelser med progresjonsstigen. Evalueringen av nye innovative tiltak av de som skal anvende tiltakene er viktig, og kan gi ny kunnskap. Studiens funn viser at praksisveilederne opplever progresjonsstigen som et nyttig veilednings- og vurderingsverktøy. Progresjonsstigen tema, læringsutbyttebeskrivelser og læringsaktiviteter ga fagdidaktisk retning i veiledning og vurdering av studentene i deres praksisstudier. I tillegg synes aktivt samarbeid mellom praksisveiledere og studentene å bidra til å bygge bro mellom akademia og praksis. Progresjonsstigen synes videre å bidra til at praksisveilederne reduserer sine subjektive vurderinger av studenter, noe som kan fremme kvalitet i individuell veiledning og vurdering av studenter i praksis. Funnene i denne studien kan tyde på at progresjonsstigen er et fagdidaktisk grep i riktig retning i å kvalitetssikre at studentene får veiledning og vurdering i tråd med sentrale myndigheters anbefalinger. Implementeringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og nye oppdaterte begrep i progresjonsstigen betinger opplæring og oppfølging av praksisveilederne. Ansatte i akademia og praksis må etterstrebe for et kontinuerlig samarbeid om forbedringer i studentenes praksisstudier.

REFERANSER:

- Aigeltinger, E., Haugan, G. & Sørli, V. (2012). Utfordringer med å veilede sykepleierstudenter i praksisstudier. *Sykepleien Forskning*, 7(2):160–166
- Alvesson, M. & Sköldb, K. (2008). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metode*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Anderson, L.W. & Krathwohl, D.R. (2001). *A Taxonomy for learning; teaching and Assessing: a revision of Bloom's Taxonomy of educational Objectives*. Complete Edition. New York: Longman
- Biggs, J. (1999). What the Student Does: teaching for enhanced learning. *Higher education research and development*. 18:57-75
- Biggs, J. & Tang, C. (2011). *Teaching for quality Learning at the University: what the student does*. 4th Ed. Berkshire: Open University Press
- Caspersen, J. & Kårstein, A. (2013). *Kvalitet i praksis: oppfatninger om kvalitet blant praksisveiledere*. Rapport 14/2013. Oslo: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
- Dyste, O. (2001). *Dialog, samspill og læring*. Oslo: Abstrakt forlag AS
- Duffy, A. (2009). Guiding students through reflective practice – the preceptors' experiences: a qualitative descriptive study. *Nurse Education in Practice*, 9(3):166–175
- Engelsen, B.U. (2012). Enkeltfag i flerfaglige og tverrfaglige opplegg: Fagdidaktikk i lærerutdanningen. *Bedre Skole*, 3:19–22
- Eines, T. og Dale, K. Y. (2015). Challenges in the standardization of nursing education in Europa: a Literature study focusing on the implementation of qualification frameworks. <http://njn.sagepub.com/content/early/2015/07/03/0107408315592768.abstract>
- Eines, T.F. & Thylén, I. (2012). Metodologiske og praktiske utfordringer ved bruk av fokusgrupper som forskningsmetode – med fokus på pårørende som informanter. *Nordisk Tidsskrift for Helseforskning*, 8(1):94–107
- Fillingsnes, A.B. & Thylén, I. (2012). Praksissykepleieres pedagogiske utfordringer i klinisk veiledning av sykepleiestudenter. *Nordisk sykepleieforskning*, 2(4): 249–262
- Fuglsang, L. (2010). Bricolage and invisible innovation in public service innovation. *Journal of Innovation Economics*, 5(1): 67-87.
- Frøysa, K.J., Møllersen, A. & Alteren, J. (2013). Etterveiledning – betydning for praksisveiledernes veiledningskompetanse. *Vård i Norden*, 33(4):23–27
- Gjerde, C.L., Hla, K.M., Kokotailo, P.K. & Anderson, B. (2008). Long-term outcomes of a primary care faculty development program at the University of Wisconsin. *Family Medicine*, 40(8):579–584
- Grønvik, C. K.U., Julnes, S.G. & Ødegård, A. (2014). En kvalitativ studie av sykepleiestudenters opplevelser av nye læringsaktiviteter i kritisk vurdering av kvantitative forskningsartikler. *Nordisk Tidsskrift for Helseforskning* 10(2):91- 105

- Haugdal, B.K. (2009). Nokuts utredninger og analyser: revidering av akkrediterte sykepleierutdanninger: kvaliteten i praksisstudiene: Oslo: Kunnskapsdepartementet
- Helsedirektoratet (2005-2015). Og bedre skal det bli – Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten.Til deg som leder og utøver Sosial- og Helsedirektoratet: Oslo
- Helse- og omsorgsdepartement (1999). Lov-1999-07-02-64. Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven). Retrieved from:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64?q=helsepersonelloven>
- Helse- og omsorgsdepartement. 2013. Morgendagens omsorg. Meld. St. 29 (2012–2013). Oslo, departementenes servicesenter. Retrieved from:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-29-20122013.html?id=723252>.
- Høgskolen i Molde. (2010). Fagplan: Avdeling for helse- og sosialfag, Bachelorutdanning i sykepleie. Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk
- Haakstad, J. (2011). NOKUTs kvalitetsbarometer. En spørreundersøkelse blant faglig ansatte og studenter i høyere utdanning. NOKUTs utredninger og analyser. Oslo: NOKUT Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, 2011.
- Imsen, G. (2014). Elevens verden. Innføring i pedagogisk psykologi.5 utg. Oslo: Universitetsforlaget.
- Jokelainen, M., Turunen, H., Tossavainen, K., Jamookeeah, D. & Coco, K. (2011). A systematic review of mentoring nursing students in clinical placements. Journal of Clinical Nursing, 20(19–20):2854–2867
- Karseth, B. (2008). Qualification frameworks for the European Higher Education Area: a new instrumentalism or "Much Ado about Nothing"? Learning and teaching, 1(2):77–101
- Kennedy, D. (2007) Writing and Using learning Outcomes. A practical Guide. Cork: University College Cork.
- Kirkpatrick, D. (1996). Great ideas revisited: techniques for evaluating training programs. Revisiting Kirkpatrick's four level Model. Training and Development, 50(1): 54–59
- Krueger, R.A. & Casey, M.A. (2009). Focus groups a practical guide for applied research. 4th edition. Los Angeles: Sage
- Kunnskapsdepartementet.(2000). Frihet med ansvar: om høgre utdanning og forskning i Norge. NOU 2000:14. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Retrieved from
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/2000/nou-2000-14.html?id=142780>
- Kunnskapsdepartementet. (2008). Rammeplan for sykepleierutdanning. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Retrieved from
http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/Rammeplaner/Helse/Rammeplan_sykepleierutdanning_08.pdf
- Kunnskapsdepartementet.(2009). Entreprenørskap i utdanning - fra grunnutdanning til høyere utdanning 2009-2014: handlingsplan. Oslo: Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og Regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet. Retrieved from
http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/Rapporter_og_planer/Entreprenorskap_09_net.pdf
- Kunnskapsdepartementet. (2009). Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Retrieved from

http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/hoyere_ utdanning/nasjonalt- kvalifikasjonsrammeverk.html?id=564809.

- Kunnskapsdepartementet. (2011). Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk(NKR).European Qualification Framework(EQF). Oslo: Kunnskapsdepartementet, Retrieved from <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/livslang-laring/nasjonalt- kvalifikasjonsrammeverk.html?id=601327>
- Kunnskapsdepartementet. (2012). Meld. St. 13 (2011–2012) Utdanning for velferd. Samspill i praksis. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Retrieved from <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-13-20112012.html?id=672836>
- Kunnskapsdepartementet (2014). Meld. St.7 (2015-2014) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Retrieved from <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/?ch=1&q=>
- Kvangarsnes, M., Hagen, B. & Fylling, G. (2010). Kva skjer i praksisstudiet i somatiske sengeavdelingar? Nordisk Tidsskrift for Helseforskning, 6(1): 56–71
- Kårstein, A. & Caspersen, J. (2014). Praksis i helse- og sosialfagutdanningene: En litteraturgjennomgang. Rapport 16/2014. Oslo: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
- Lave, J. & Wenger, E. (2003). Situert læring og andre tekster. København: Hans Reitzel
- Levett-Jones, T., Lathlean, J., Higgins, I. & McMillian, M. (2008). Staff – student relationship and their impact on nursing students` belongingness and learning. Journal of advanced nursing, 65(2):316–324
- Löfmark, A., Morberg, Å., Öhlund, L.S. & Ilicki, J. (2009). Supervising mentors` lived experience on supervision in teaching, nursing and social care education. A participation-oriented phenomenological study. High Education, 57(1):107–123
- Lykkeslet, E. & Gjengedal, E. (2007). Methodological problems associated with practice-close research. Qualitative Health Research, 17(5):699–704
- Ministry of Science, Technology and Innovation (2005). The Framework of qualifications for the European Higher Education Area: Bologna Working Group on Qualifications Frameworks. Copenhagen: Ministry of Science, Technology and Innovation
- Moore, M. H. (2005). Break-Thorough Innovations and Continuous Improvement.Two different Models of Innovative Processes in the Public Sector. Public Money and Management, January, 43-50.
- Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste. Bergen <http://www.nsd.uib.no/personvern/>
- Nordhagen, S.S., Moen, Ø.L., Bogsti, W.B., Engelién, R.I., Solvik, E., Struksnes, S. & Arvidsson, B. (2010). Gruppeveiledning for studentenes daglige veiledere i praksis: hvordan erfarer lærere at dette virker inn på deres funksjon i klinisk undervisning? Norsk tidsskrift for sykepleieforskning, 12(2):15–25
- Office for Official Publications of the European Communities (2008). European Qualification Frameworks for Lifelong Learning (EQF). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

- Ongstad, S. (2012). Fra kunnskap, via kontekst, kjerne og komparasjon til kommunikasjon. En fagdidaktisk utviklingslinje? *Nordidactica – Journal of Humanities and Social Science Education*, 1:1–25
- O`Neill G and McMahon T (2005). Student-centred learning: What does it mean for students and lectures? In: O`Neill G, Moore S and McMullin B (eds). *Emerging Issues in the Practice of University Learning and Teaching*. Dublin: AISHE; 27-36.
- Ottesen, G. (2011). Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk – riktig intensjon, men feil virkemiddel. *Uniped*, 34(4):34–47
- Plummer- DÀmato Prudence. (2008). Focus Group methodology. Part 1: Considerations for design. *International Journal of Therapy and Rehabilitation*, 15(2):69-73.
- Puchta, C. & Potter, J. 2004. *Focus group practice*, London, Sage Publications.
- Smidt, A., Balandin, S., Sigafoos, J. & Reed, V.A. (2009). The Kirkpatrick model: a useful tool for evaluating training outcomes. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 33(3):266–274
- Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. 2. utg. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Thakur, R., Hsu, S. H. Y. & Fontenot, G. (2012). Innovation in healthcare: Issues and future trends. *Journal of Business research*, 65(4):562-569
- Universitets- og høgskolerådet. (2011). *Dannelsesaspekter i utdanning: en rapport fra en arbeidsgruppe nedsatt av UHRs utdanningsutvalg*. Oslo: Universitets- og høgskolerådet. Retrieved from <http://www.uhr.no/documents/DannelseRapportEndelig.pdf>
- Universitets- og høgskolerådet. (2013). *Virksomhetsrapport*. Oslo: Universitets- og høgskolerådet. Retrieved from <http://www.uhr.no/ressurser/temasider/innovasjon>
- Wangen, M.G., Torjuul, K. & Sørлие, V. (2010). Hva praksisveiledere vektlegger i vurderingen av sykepleierstudentenes kliniske kompetanse – en kvalitativ intervjuundersøkelse. *Vård i Norden*, 98(4):43–47
- Willumsen, E., Sirnes, T. & Ødegård, A. (2015). Innovasjon innen helse og velferd – sosial innovasjon. In: Willumsen, E & Ødegård, B (eds). *Sosial innovasjon – fra politikk til tjenesteutvikling*. Bergen: Fagbokforlaget; 25-41

Tilhører:

Progresjonsstige medisinsk og kirurgisk praksis Nivå 3

8 ukers praksis

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

Avdeling for helse- og sosialfag
Bachelor i sykepleie

Oppdatert 26.mars 2015
Julnes, Eines og Grønvik

Læringsutbytte

Etter gjennomført praksis nivå 3 i 2. studieår forventes det at du:

- synliggjør egnede holdninger i praksis ved å vise empati, respekt, varhet og verdighet i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell
- anvender etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- analyserer etiske dilemma i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell
- anvender kunnskap om hygiene og estetikkens betydning for pasientens helse og trivsel
- anvender og reflekterer over metoder for kommunikasjon og samhandling i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell med lik eller ulik etnisk, religiøs eller kulturell bakgrunn
- anvender og reflekterer over pedagogikk i møte med pasienter og pårørende ved behov for informasjon, veiledning og undervisning
- anvender medisinsk, - naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i utøvelse av sykepleie
- anvender sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- anvender kvalitetssystem ved prosedyrer og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- administrerer legemidler til en gruppe pasienter i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- dokumenterer sykepleie i gjeldende dokumentasjonssystem
- samarbeider tverrprofesjonelt og tverretatlig
- synliggjør kunnskap om pasientforløp
- reflekterer over om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjør initiativ til nytenking og innovasjon
- anvender organisatorisk kompetanse i ledelse av sykepleie til en gruppe pasienter

For å nå læringsutbytte kreves det at du:

- er forberedt og synliggjør læringsaktiviteter, samt faglige og etiske refleksjoner i ukeplanene
- synliggjør ansvar for egen læring og sykepleiefaglig utvikling
- synliggjør evne til å ta i mot veiledning og anvende tilbakemeldinger konstruktivt
- synliggjør samarbeidsevne
- tar initiativ til å oppsøke relevante læresituasjoner i praksis
- søker kunnskap ved å studere aktuell teori, observere og stille spørsmål
- er forberedt og deltar aktivt i veilednings- og vurderingssamtaler og i refleksjonstimer

Uke 1

Tema

- Bli kjent
- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en til to pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig- og sykepleiefaglig kunnskap

Læringsaktiviteter

Du skal bli kjent med:

- sykehuset og avdelingen
- døgnrytmeplan
- varslingsrutiner ved brann, katastrofer og akutsituasjoner
- pasientalarm
- dokumentasjonsrutiner og elektronisk pasientjournal
- kvalitetssystem
- rutiner på pasient-, medisin-, skylle- og lintøyrom og kjøkken

Du skal:

- synliggjøre empati, respekt, varhet, verdighet og faglig skjønn i møte med pasient og pårørende
- anvende etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- synliggjøre kunnskap om estetikk
- synliggjøre kunnskap om hygieniske prinsipp og smittevern
- synliggjøre medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til en til to pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier

Uke 2

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til to til tre pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig- og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre empati, respekt, varhet, verdighet og faglig skjønn i møte med pasient og pårørende
- anvende etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- synliggjøre kunnskap om estetikk
- synliggjøre kunnskap om hygieniske prinsipper og forebygging av smitte og smittespredning
- anvende kvalitetssystem ved prosedyrer (EQS / PPS) og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasient(er) og pårørende i samarbeid med sykepleier
- anvende relevante metoder for kommunikasjon og pedagogikk ved samhandling, informasjon, undervisning og veiledning til pasienter og pårørende
- anvende og dokumentere sykepleieprosessen i elektronisk pasientjournal
- planlegge og gjennomføre muntlig rapport
- identifisere om avdelingens rutiner for legemiddelhåndtering er i samsvar med gjeldende forskrift og lovverk
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter i samarbeid med sykepleier

Uke 3

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til to til tre pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse

Læringsaktiviteter

Du skal:

- anvende kvalitetssystem ved prosedyrer (EQS / PPS) og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- synliggjøre refleksjon knyttet til uønskede hendelser og melderutiner ved avvik
- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- anvende ulike metoder for kommunikasjon og pedagogikk ved samhandling, informasjon, undervisning og veiledning
- anvende og dokumentere sykepleieprosessen i elektronisk pasientjournal
- planlegge og gjennomføre muntlig rapport
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- observere, vurdere og dokumentere virkninger og eventuelle bivirkninger og interaksjoner av administrerte legemidler
- samarbeide tverrprofesjonelt ved å delta under previsitt og legevisitt sammen med ansvarlig sykepleier
- samarbeide tverrprofesjonelt og tverretatlig slik at pasienter opplever et koordinert og helhetlig pasientforløp

Uke 4

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- synliggjøre selvstendig dokumentasjon i EPJ
- gjennomføre muntlig rapport
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- observere, vurdere og dokumentere virkninger og eventuelle bivirkninger og interaksjoner av administrerte legemidler
- synliggjøre kunnskap som fremmer et koordinert og helhetlig pasientforløp
- samarbeide tverrprofesjonelt ved å delta aktivt under previsitt og legevisitt sammen med ansvarlig sykepleier
- samarbeide tverretatlig og tverrprofesjonelt slik at pasienter opplever et koordinert og helhetlig pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
- iverksette sykepleietiltak som forebygger komplikasjoner og fremmer pasientens evne til egenomsorg og rehabilitering

Uke 5

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- iverksette sykepleietiltak som forebygger komplikasjoner, fremmer pasientens evne til egenomsorg og rehabilitering
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
- iverksette sykepleietiltak som forebygger komplikasjoner, fremmer pasientens evne til egenomsorg og rehabilitering
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert

Uke 6

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Pasientforløp
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis
- Innovasjon og nytenking

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- delta aktivt i tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid i ulike pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjøre ideer til forbedring av kvalitet i praksis

Uke 7

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Organisatorisk kompetanse
- Kunnskapsbasert praksis
- Nytenking og innovasjon

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- delta aktivt i tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid i ulike pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjøre ideer til forbedring av kvalitet i praksis

Uke 8

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til fire pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Organisatorisk kompetanse
- Kunnskapsbasert praksis
- Nytenking og innovasjon

Læringsaktiviteter:

Du skal:

- synliggjøre at læringsutbytte i progresjonsstigen for nivå 3 er nådd

Kriterier for å få varsel om fare for ikke bestått praksisstudium

- Studentens atferd og handlinger setter pasientens liv og/eller helse i fare
- Studenten synliggjør ikke forventet progresjon i læringsutbytte

Eksempler på uakseptabel praksis som kan gi grunnlag for varsel om fare for ikke bestått praksis

Etikk og ansvarlighet

- Synliggjør mangelfull respekt og toleranse for pasienter, pårørende og helsepersonell
- Handler i strid med etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- Gjentagende brudd på avtaler med pasienter, pårørende, helsepersonell og høyskole
- Synliggjør manglende empati, respekt, varhet og verdighet i sykepleie til pasienter og pårørende

Ansvar for egen læring

- Synliggjør mangelfull innsikt i egne styrker og svakheter
- Tar ikke initiativ til læring og unndrar seg læringsaktiviteter
- Synliggjør mangelfull evne til å ta i mot veiledning og anvende tilbakemeldinger konstruktivt
- Synliggjør mangelfull planlegging av læringsaktiviteter
- Synliggjør mangelfulle faglige og etiske refleksjoner i praksis og ukeplaner
- Synliggjør mangelfulle medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie

Kommunikasjon

- Synliggjør lite initiativ til samhandling og kommunikasjon med pasienter, pårørende og helsepersonell
- Synliggjør en kommunikasjonsform som stadig fører til misforståelser
- Synliggjør unøyaktighet og upålitelighet i skriftlig og muntlig rapport
- Synliggjør mangelfull evne til å motta og forstå beskjeder som gis
- Unnlater å informere, veilede og undervise pasienter, pårørende eller helsepersonell
- Synliggjør mangelfull samarbeidsevne

Tilhører:

Progresjonsstige

Praksis i hjemmesykepleie

Nivå 3

8 ukers praksis

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

Avdeling for helse- og sosialfag
Bachelor i sykepleie

Oppdatert 16.mars 2015
Julnes, Eines og Grønvik

Læringsutbytte

Etter gjennomført praksis nivå 3 i 2. studieår forventes det at du:

- synliggjør egnede holdninger i praksis ved å vise empati, respekt, varhet og verdighet i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell
- anvender etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- analyserer etiske dilemma i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell
- anvender kunnskap om hygiene og estetikkens betydning for pasientens helse og trivsel
- anvender og reflekterer over metoder for kommunikasjon og samhandling i møte med pasienter, pårørende og helsepersonell med lik eller ulik etnisk, religiøs eller kulturell bakgrunn
- anvender og reflekterer over pedagogikk i møte med pasienter og pårørende med behov for informasjon, veiledning og undervisning
- anvender medisinsk, - naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i utøvelse av sykepleie
- anvender sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- anvender kvalitetssystem ved prosedyrer og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- administrerer legemidler til en gruppe pasienter i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- dokumenterer sykepleie i gjeldende dokumentasjonssystem
- samarbeider tverrprofesjonelt og tverretattlig
- synliggjør kunnskap om pasientforløp
- reflekterer over om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjør initiativ til nytenking og innovasjon
- anvender organisatorisk kompetanse i ledelse av sykepleie til en gruppe pasienter

For å nå læringsutbytte kreves det at du:

- er forberedt og synliggjør læringsaktiviteter, samt faglige og etiske refleksjoner i ukeplanene
- synliggjør ansvar for egen læring og sykepleiefaglig utvikling
- viser evne til å ta i mot veiledning og anvende tilbakemeldinger konstruktivt
- synliggjør samarbeidsevne
- tar initiativ til å oppsøke relevante læresituasjoner i praksis
- søker kunnskap ved å studere aktuell teori, observere og stille spørsmål
- er forberedt og deltar aktivt i veilednings- og vurderingssamtaler og i refleksjonstimer

Uke 1

Tema

- Bli kjent
- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en til to pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig- og sykepleiefaglig kunnskap

Læringsaktiviteter

Du skal bli kjent med:

- døgnrytmeplan
- trygghetsalarm
- varslingsrutiner ved brann, katastrofer og akutsituasjoner
- dokumentasjonsrutiner og elektronisk pasientjournal
- kvalitetssystem
- rutiner på lager og medisinrom

Du skal:

- synliggjøre empati, respekt, varhet, verdighet og faglig skjønn i møte med pasient og pårørende
- anvende etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- synliggjøre kunnskap om estetikk
- synliggjøre kunnskap om hygieniske prinsipp og smittevern
- synliggjøre medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til en til to pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier

Uke 2

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til to til tre pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig- og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre empati, respekt, varhet, verdighet og faglig skjønn i møte med pasient og pårørende
- anvende etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- synliggjøre kunnskap om estetikk
- synliggjøre kunnskap om hygieniske prinsipp og forebygging av smitte og smittespredning
- anvende kvalitetssystem ved prosedyrer (PPS) og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- anvende relevante metoder for kommunikasjon og pedagogikk ved samhandling, informasjon, undervisning og veiledning til pasienter og pårørende
- anvende og dokumentere sykepleieprosessen i elektronisk pasientjournal
- planlegge og gjennomføre muntlig rapport
- identifisere om avdelingens rutiner for legemiddelhåndtering er i samsvar med gjeldende lovverk og forskrift
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter i samarbeid med sykepleier

Uke 3

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til to til tre pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse

Læringsaktiviteter

Du skal:

- anvende kvalitetssystem ved prosedyrer (PPS) og bruk av medisinsk teknisk utstyr
- synliggjøre refleksjon knyttet til uønskede hendelser og melderutiner for avvik
- synliggjøre refleksjon knyttet til uønskede hendelser og melderutiner for avvik
- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til to til tre pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- anvende ulike metoder for kommunikasjon og pedagogikk ved samhandling, informasjon, undervisning og veiledning
- anvende og dokumentere sykepleieprosessen i elektronisk pasientjournal (EPJ)
- planlegge og gjennomføre muntlig rapport
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- observere, vurdere og dokumentere virkninger og eventuelle bivirkninger og interaksjoner av administrerte legemidler
- samarbeide tverrprofesjonelt ved å delta i planlegging, gjennomføring og etterarbeid i samarbeidet mellom pasientens fastleger og sykepleier
- samarbeide tverrprofesjonelt og tverretattlig slik at pasienter opplever et koordinert og helhetlig pasientforløp

Uke 4

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretattlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- synliggjøre selvstendig dokumentasjon i EPJ
- gjennomføre muntlig rapport
- administrere legemidler i samsvar med gjeldende lovverk og forskrifter
- observere, vurdere og dokumentere virkninger og eventuelle bivirkninger og interaksjoner av administrerte legemidler
- samarbeide tverrprofesjonelt ved å delta i planlegging, gjennomføring og etterarbeid i samarbeidet mellom pasientens fastleger og sykepleier
- samarbeide tverrprofesjonelt og tverretattlig slik at pasienter opplever et koordinert og helhetlig pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
- iverksette sykepleietiltak for å forbygge komplikasjoner og fallulykker i hjemmet
- iverksette sykepleietiltak for å fremme pasientenes evne til egenomsorg og rehabilitering

Uke 5

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- iverksette sykepleietiltak for å forbygge komplikasjoner og fallulykker i hjemmet
- iverksette sykepleietiltak for å fremme pasientenes evne til egenomsorg og rehabilitering
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
 - delta i IPLOS-kartlegging/revurdering
 - observere sammenheng mellom IPLOS-registrering og vedtak om tjenester
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert

Uke 6

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis
- Innovasjon og nytenking

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- delta aktivt i tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid i ulike pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
 - delta i IPLOS-kartlegging/revurdering
 - observere sammenheng mellom IPLOS-registrering og vedtak om tjenester
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjøre ideer til forbedring av kvalitet i praksis

Uke 7

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis
- Innovasjon og nytenking

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre sammenheng mellom medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap i planlegging, prioritering og utøvelse av sykepleie til pasienter og pårørende i samarbeid med sykepleier
- delta aktivt i tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid i ulike pasientforløp
- organisere og lede sykepleie til en gruppe pasienter i samarbeid med sykepleier
 - delta i IPLOS-kartlegging/revurdering
 - observere sammenheng mellom IPLOS-registrering og vedtak om tjenester
- diskutere med sykepleiere og medstudenter om praksis er kunnskapsbasert
- synliggjøre ideer til forbedring av kvalitet i praksis

Tema

- Holdninger og ansvarlighet
- Sykepleieprosessen til en gruppe pasienter
- Etikk og estetikk
- Hygiene og smittevern
- Kvalitetssystem
- Medisinsk-, naturvitenskaplig og sykepleiefaglig kunnskap
- Samhandling, informasjon, veiledning og undervisning
- Legemiddelhåndtering
- Tverrprofesjonelt og tverretatlig samarbeid
- Pasientforløp
- Organisatorisk kompetanse
- Forebygging, egenomsorg, rehabilitering
- Kunnskapsbasert praksis
- Innovasjon og nytenking

Læringsaktiviteter

Du skal:

- synliggjøre at læringsutbyttene i progresjonstigen for nivå 3 er nådd

Kriterier for å få varsel om fare for ikke bestått praksisstudium

- Studentens atferd og handlinger setter pasientens liv og/eller helse i fare
- Studenten synliggjør ikke forventet progresjon i læringsutbytte

Etikk og ansvarlighet

- Synliggjør mangelfull respekt og toleranse for pasienter, pårørende og helsepersonell
- Handler i strid med etiske retningslinjer og lovverk som regulerer yrkesutøvelsen
- Gjentakende brudd på avtaler med pasienter, pårørende, helsepersonell og høyskole
- Synliggjør manglende empati, respekt, varhet og verdighet i sykepleie til pasienter og pårørende

Ansvar for egen læring

- Synliggjør mangelfull innsikt i egne styrker og svakheter
- Tar ikke initiativ til læring og unndrar seg læringsaktiviteter
- Synliggjør mangelfull evne til å søke/ motta veiledning
- Synliggjør mangelfull planlegging av læringsaktiviteter
- Synliggjør mangelfulle faglige og etiske refleksjoner

Kommunikasjon

- Synliggjør liten interesse og initiativ til samhandling og kommunikasjon med pasienter, pårørende og helsepersonell
- Synliggjør en kommunikasjonsform som stadig fører til misforståelser
- Synliggjør unøyaktighet og upålitelighet i skriftlig og muntlig rapport
- Synliggjør mangelfull evne til å motta og forstå beskjeder som gis
- Unnlater å informere, veilede og undervise pasienter, pårørende eller helsepersonell
- Synliggjør mangelfull samarbeidsevne

UKEPLAN FOR PRAKSISSTED _____ **Nivå** _____

Student _____ **Dato** _____ **Praksisuke** _____

Praksisveileder _____

Formulering av læringsutbytte:

Læringsaktiviteter:

Synliggjør refleksjon over faglige/etiske vurderinger av sykepleiepraksis og egen studentrolle:

Tilbakemeldinger fra praksisveileder:

Vurdering av studenten skal ta utgangspunkt i læringsutbytte og læringsaktiviteter i progresjonsstigen

Konkretiser hva studenten skal jobbe videre med:

Annet

PUBLIKASJONER AV FORSKERE TILKNYTTET HØGSKOLEN I MOLDE OG MØREFORSKING MOLDE AS

www.himolde.no – www.moreforsk.no

2013 - 2015

Publikasjoner utgitt av høgskolen og Møreforskning kan kjøpes/lånes fra
Høgskolen i Molde, biblioteket, Postboks 2110, 6402 MOLDE.
Tlf.: 71 21 41 61, epost: biblioteket@himolde.no

Egen rapportserie

Julnes, Signe Gunn; Grønvik, Cecilie Katrine Utheim og Eines, Trude Fløystad (2015): *Implementering av Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning i et nytt veilednings- og vurderingsdokument i praksis for sykepeleierstudenter*. Rapport / Møreforskning Molde AS AS nr. 1518. Møreforskning Molde AS. 27 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G.; Bremnes, Helge og Hervik, Arild (2015): *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2013*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1517. Molde: Møreforskning Molde AS. 77 s. Pris: 100,-

Bachmann, Kari; Bergem, Bjørn G. og Hervik, Arild (2015): *Grunnskoleopplæring til barn og unge som bor i asylmottak og omsorgssentre. En undersøkelse av tilskuddsordningen til grunnskoleopplæring til barn og unge som bor i asylmottak og omsorgssentre*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1516. Molde: Møreforskning Molde AS. 46 s. Pris: 50,-

Müller, Falko; Bråthen, Svein and Svendsen, Hilde J. (2015): *The Arctic Circle Airport – A Comparative Study*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1515. Molde: Møreforskning Molde AS.

Hauge, Kari Westad; Maasø; Anne Grete; Elde; Hanne Svejstrup; Karlsholm, Guro; Stamnes, Astrid; Skjong, Gerd; Skår, Janne-Rita og Thingnes, Elin Rødahl (2015): *Regionalt forskningsprosjekt om kvalitet og kompetanse i praksisveiledning av studenter i helse- og sosialfag i spesialisthelsetjenesten*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1514. Molde: Møreforskning Molde AS. 116 s. Pris: 150,-

Bachmann, Kari; Skrove, Guri K. og Groven, Gøril (2015): *Evaluering av "Den gode skoleeier". Kommuners arbeid med skoleeierrollen og erfaringer med skoleeierprogrammet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1513. Molde: Møreforskning Molde AS. 61 s. Pris: 100,-

Groven, Gøril; Skrove, Guri K. og Bachmann, Kari (2015): *Fremtidens eldreomsorg. Kunnskapsgrunnlag tilknyttet bygging av nytt omsorgssenter i Aukra kommune* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1512. Molde: Møreforskning Molde AS. 55 s. Pris: 100,-

Rekdal, Jens; Hamre, Tom N. og Zhang, Wei (2015): *Etablering av modeller for tilbringertrafikk til flyplasser*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1511. Molde: Møreforskning Molde AS. 76 s. Pris: 100,-

Svendsen, Hilde Johanne og Bråthen, Svein (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av endret lufthavnstruktur i Midt- og Nord-Norge* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1510. Molde: Møreforskning Molde AS. 36 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Thune-Larsen, Harald; Oppen, Johan; Svendsen, Hilde Johanne.; Bremnes, Helge; Eriksen, Knut S.; Bergem, Bjørn G. og Heen, Knut P.: *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1509 2. utgave. Molde: Møreforskning Molde AS. 147 s. Pris: 150,-

Bråthen, Svein; Thune-Larsen, Harald; Oppen, Johan; Svendsen, Hilde Johanne.; Bremnes, Helge; Eriksen, Knut S.; Bergem, Bjørn G. og Heen, Knut P.: *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1509. Molde: Møreforskning Molde AS. 147 s. Pris: 150,-

Oterhals, Oddmund og Kvadsheim, Nina Pereira (2015): *Sjøportalen. Delrapport 1: Behovsavklaring – gevinstpotensialer*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1508. Molde: Møreforskning Molde AS. 28 s. Pris: 50,-

Rye, Mette (2015): *Merkostnad i privat sektor i sone 1a og 4a etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1507. Molde: Møreforskning Molde AS. 22 s. Pris: 50,-

Skrove, Guri K.; Groven, Gøril og Bachmann, Kari (2015): *Sammen om rehabilitering i nærmiljøet. Sluttevaluering av "Livsnær livshjelp" – et samhandlingsprosjekt om rehabiliteringsbrukere i Aure*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1506. Molde: Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Skrove, Guri K.; Oterhals, Geir; Groven, Gøril og Bachmann, Kari (2015): *"Sulten og tørst, men Stikk UT! først" En brukerundersøkelse av turkassetrimmen Stikk UT!* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1505. Molde: Møreforskning Molde AS. 40 s. Pris: 50,-

Svendsen, Hilde Johanne; Bråthen, Svein og Tveter, Eivind (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av endret lufthavnstruktur i Sør-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1504. Molde: Møreforskning Molde AS 34 s. Pris: 50,-

Tveter, Eivind; Bråthen, Svein; Eriksen, Knut Sandberg; Svendsen, Hilde Johanne og Thune-Larsen, Harald (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av lufthavnkapasiteten i Oslofjordområdet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1503. Molde: Møreforskning Molde AS. 47 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Bachmann, Kari; Bremnes, Helge og Groven, Gøril (2015): *KS FoU-prosjekt nr. 134033. Trygg oppvekst – helhetlig organisering av tjenester for barn og unge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1502. Molde: Møreforskning Molde AS. 107 s. Pris: 150,-

Kristoffersen, Steinar og Mennink, Marcel (2015): *Mulighetsanalyser for jaktturisme i Gjemnes*. Møreforskning Molde AS nr. 1501. Molde: Rapport / Møreforskning Molde AS. 45 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Oterhals, Geir; Hoemsnes, Helene, Ulvund, Ingeborg og Bachmann, Kari (2014): *Deltakelse i organiserte fritidstilbud. Spesiell vekt på barn og unge med innvandrereforeldre*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1417. Molde: Møreforskning Molde AS. 92 s.

Rekdal, Jens; Hamre, Tom N.; Løkketangen, Arne; Zhang, Wei og Larsen Odd I.(2014): *Inkludering av innfartsparkering i TraMod_By: TraMod_IP*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1416. Molde: Møreforskning Molde AS 125 s. Pris: 150,-

Kristoffersen, Steinar (2014): *Remontowa Launch and Recovery System (LARS) Minus 40*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1415. Molde: Møreforskning Molde AS. 39 s. KONFIDENSIELL

Shlopak, Mikhail; Bråthen, Svein; Svendsen, Hilde Johanne og Oterhals, Oddmund (2014): *Grønn Fjord. Bind II. Beregning av klimagassutslipp i Geiranger*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1413. Molde: Møreforskning Molde AS. 53 s. Pris: 100,-

Svendsen, Hilde Johanne; Bråthen, Svein og Oterhals, Oddmund (2014): *Grønn Fjord. Bind I. Analyse av metningspunkt for trafikk i Geiranger*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1412. Molde: Møreforskning Molde AS. 27 s. Pris: 50,-

Heen, Knut Peder (2014): *Kontraksstrategier for local leverandørindustri*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1411. Molde: Møreforskning Molde AS. 31 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Solvoll, Gisle og Hanssen, Thor Erik Sandberg (2014): *Luftfartens betydning for utvalgte samfunnssektorer. Eksempler fra petroleum, kultur og sport*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1410. Molde: Møreforskning Molde AS. 98 s. Pris: 100,-

Kristoffersen, Steinar; Shlopak, Mikhail; Oppen, Johan og Jünge, Gabriele (2014): *Logistikkoptimalisering i BioMar Norge AS*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1409. Molde: Møreforskning Molde AS. 41 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Zhang, Wei og Rekdal, Jens (2014): *Todalsfjordforbindelsen. Anslag på trafikale og prissatte samfunnsøkonomiske konsekvenser*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1408. Molde: Møreforskning Molde AS. 47 s. Pris: 50,-

Witsø, Elisabeth (2014): *IA-holdningsbarometer Møre og Romsdal. Ledere og ansattes erfaringer med og syn på IA-arbeidet i virksomheten*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1407. Molde: Møreforskning Molde AS. 51 s. Pris: 100,-

Kristoffersen, Steinar; Jünge, Gabriele Hofinger og Shlopak, Mikhail (2014): *Planlegging, produksjon og prosessdata. Hva påvirker kvalitet og leveransepresisjon?* Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1406. Molde: Møreforskning Molde AS. 37 s. KONFIDENSIELL

Bergem, Bjørn G., Hervik, Arild og Oterhals, Oddmund (2014): *Supplier effects Ormen Lange 2008-2012*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1405. Molde: Møreforskning Molde AS 27 s. Pris: 50,-

Hervik, Arild; Bergem, Bjørn G. og Bræin, Lasse (2013) *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2012*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1404. Molde: Møreforskning Molde AS. 117 s. Pris: 150,-

Kaurstad, Guri; Witsø, Elisabet og Bachmann, Kari (2014): *Livsnær livshjelp. Rehabilitering i nærmiljøet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1403. Molde: Møreforskning Molde AS 35 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G., Hervik, Arild og Oterhals, Oddmund (2014): *Leverandøreffekter Ormen Lange 2008-2012*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1402. Molde: Møreforskning Molde AS 25 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund og Guvåg, Bjørn (2014): *Lean Shipbuilding II – Sluttrapport*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1401. Molde: Møreforskning Molde AS 29 s. Pris: 50,-

Rekdal, Jens; Larsen, Odd I; Løkketangen, Arne og Hamre, Tom N. (2013): *TraMod_By Del 1: Etablering av nytt modellsystem. Revidert utgave av rapport 1203*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1313. Molde. Møreforskning Molde AS 206 s. Pris: 200,-

Oterhals, Oddmund; Jünge, Gabriele Hofinger og Johannessen, Gøran (2013): *Biomarine næringer i region Nordvest. Utviklingstrekk, status og potensialer for nye biomarine næringer*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1312. Molde. Møreforskning Molde AS 31.s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Denstadli, Jon Martin, Eriksen, Knut. S; Thune-Larsen, Harald og Tveter, Eivind (2013): *Ferjefri E39 og mulige virkninger for lufthavnstruktur og hurtigbåtruter. En vurdering basert på en fullt utbygd E39*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1311. Molde. Møreforskning Molde AS 87 s. Pris: 100,-

Bremnes, Helge; Heen, Knut Peder og Hervik, Arild (2013): *Utredning av omstilling i Halden med og uten videreføring av IFEs øvrige forskningsaktiviteter etter dekommisjonering av Haldenreaktoren*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1310. Molde. Møreforskning Molde AS 47 s. Pris: 50,-

Heen, Knut Peder; Bremnes, Helge og Hervik, Arild (2013): *Utredning av den nærings- og forskningsmessige betydningen av IFEnukleære virksomhet relatert til Haldenreaktoren*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1309. Molde. Møreforskning Molde AS 63 s. Pris: 100,-

Kaurstad, Guri; Bachmann, Kari og Oterhals, Geir (2013): *Gir deltagelse i frisklivsentralen i Molde et friskere liv? Deltagernes opplevelse av tilbudet, endring i fysiske parametere og helseatferd etter 3 måneder*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1308. Molde. Møreforskning Molde AS. 54 s- Pris: 100,-

Bremnes, Helge (2013): *Det regionale innovasjonssystemet i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal som innovasjons- og kunnskapsregion*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1307. Molde. Møreforskning Molde AS. 55 s. Pris: 100,-

Oppen, Johan; Oterhals, Oddmund og Hasle, Geir (2013): *Logistikkutfordringer i RIR og NIR. Forprosjekt*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1305. Molde. Møreforskning Molde AS. 27 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G.; Bremnes, Helge; Hervik, Arild og Opdal, Øivind (2013): *Konsekvenser for Aukra som følge av utbyggingen av Ormen Lange. En oppsummering av analyser gjort av Møreforskning Molde*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1304. Molde. Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Johannessen, Gøran; Oterhals, Oddmund og Svindland, Morten (2013): *Sjøtransport Romsdal. Potensiale for økt sjøtransport i Romsdalsregionen*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1303. Molde. Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Rekdal, Jens og Zhang, Wei (2013): *Hamnsundsambandet. Trafikkberegninger og samfunnsøkonomisk kalkyle for 4 alternative traséer*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1302. Molde. Møreforskning Molde AS. 86 s. Pris: 100,-

Hervik, Arild; Bergem, Bjørn G. og Bræin, Lasse (2013) *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2011*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1301. Molde. Møreforskning Molde AS. 71 s. Pris: 100,-

ARBEIDSRAPPORTER / WORKING REPORTS

Grønvik, Cecilie Utheim og Julnes, Signe Gunn (2015): *Innovative læringsaktiviteter bidro til at sykepleie studenter opplevde læringsutbytte i kvantitativ metode*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1501. Møreforskning Molde AS. 26 s. Pris: 50,-

Larsen, Odd I. (2014): *Validering av godstransportmodellen*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1403. Møreforskning Molde AS. 31 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Hoemsnes, Helene; Ulvund, Ingeborg og Bachmann, Kari (2014): *Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund. Levekårsprosjektet i Kristiansund*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1402. Møreforskning Molde AS. 75 s. Pris: 100,-

Rye, Mette (2014): *Merkostnad i privat sektor i sone 1A og 4A etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift. Estimater for 2014*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1401. Møreforskning Molde AS. 22 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri og Bachmann, Kari (2013): *Kvalitet i alle ledd. En analyse av endringsbehov i utrednings og behandlingslinjer for barn og unge med behov for sammensatte og koordinerte tjenester*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1303. Møreforskning Molde AS. 35 s. Pris: 50,-

Berge, Dag Magne (2013): *Utdanningsbehov, rekruttering og globalisering. Resultater fra en spørreskjemaundersøkelse blant bedrifter i den maritime klyngen i Møre og Romsdal*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1302. Møreforskning Molde AS. 46 s. Pris: 50,-

Rye, Mette (2013) *Merkostnad i privat sektor i sone 1A og 4A etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1301. Møreforskning Molde AS. 17 s. Pris: 50,-

ARBEIDSNOTATER / WORKING PAPERS

Ødegård, Atle; Sæbjørnsen, Siv Elin Nord; Hegdal, Tone; Bergum, Inger Elisabeth; Brask, Ole David; Inderhaug, Hans; Iversen, Hans Petter; Hoemsnes, Helene; Myklebust, Kjellaug Klock; Bekkevold, Nils; Almås, Synnøve Hofseth; Vasset, Frøydis Perny; Willumsen, Elisabeth (2015) *Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) ved Høgskolen i Molde*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:5. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

May Østby, Kari Høium, Thrine Marie Nøst Bromstad, Yngvar Bjarne Hurlen, Randi Brevik, Claus A. Giskemo, Lars Klintwall (2015) *"Jeg ønsker å lese bedre!" : intensiv leseopplæring for en elev med ADHD*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:3. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Bakken, Hege (2015) *"Mulig det finnes en angreknapp?" : mestringsstillit og IKT-kompetanse hos den voksne deltids vernepleierstudent*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:2. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Norlund, Ellen Karoline (2015) *Supply vessel planning under cost, environment and robustness Considerations*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:1. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Dale, Karl Yngvar (2014) *Traumatic stress, personality and psychobiological health : conceptualizations and research findings*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:6. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Norlund, Ellen Karoline; Gribkovskaia, Irina (2014) *Environmental performance of speed optimization strategies in offshore supply vessel planning under weather uncertainty*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:5. Molde : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Dale, Karl Yngvar; Ødegård, Atle (2014) *Examining the Construct of Dissociation within the Framework of G-theory*. Arbeidsnotat : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, 2014:4. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Iversen, Hans Petter; Folland, Thore (2014) *Psykisk helsearbeid i Romsdalskommunene : organisering og ledelse : kommunenettverket*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:2. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Solnes, Oskar; Dolles, Harald; Gammelsæter, Hallgeir; Kåfjord, Sondre; Rekdal, Eddie; Straume, Solveig; Egilsson, Birnir (2014) *Toppfotballens betydning for vertsregionen : en studie av Molde Fotballklubbs betydning for Molderegionen*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:1. Molde : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 100,-

Halskau sr., Øyvind og Jörnsten, Kurt (2013) *Some new bounds for the travelling salesman problem*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2013:7. Molde : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Jæger, Bjørn; Rudra, Amit; Aitken, Ashley; Chang, Vanessa; Helgheim, Berit Irene (2014) *ERP usage in global supply chains : educational resources*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2013:6. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50,-

Pet'o, Miroslav; Jæger, Bjørn; Helgheim, Berit Irene (2014) *Information and communication aspects of logistics operations and their significance for managerial decision making*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2013:5. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50,-

Berge, Dag Magne (2013) *Innovasjon og politikk : om innovasjon i offentlig sektor*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:4. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 100,-

Bråthen, Svein og Zhang, Wei (2013) *Operativ organisering av lufttrafikk-tjenesten : anslag på lokal sysselsetting og produksjonsverdi*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:3. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Kurtzhals, Joakim H. og Zhang, Wei (2013) *Masterplan for Trondheim Lufthavn Værnes 2012 : oppdaterte samfunnsøkonomiske analyser*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:2. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50,-

Kjersem, Lise; Opdal, Øivind og Aarseth, Turid (2013) *Helsemessige effekter av opphold på Solgården : har et toukers opphold på Solgården målbare effekter på eldres liv og helse?* Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde, nr. 2013:1. Molde : Høgskolen i Molde. Pris: 50,-

Rapporter publisert av andre institusjoner

Eidhammer, Gunnar; Fluttert, Frans A. J.; Knutzen, Maria og Bjørkly, Stål (2013) *Early recognition method – ERM : Pilotfase 2 – 2009-2013*. Rapport / Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Sør-Øst, 2013-1. Oslo : Kompetansesenteret.

Hanssen, Thor-Erik Sandberg; Solvoll, Gisle; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind (2014) *Luftfartens betydning for universitet og høyskoler*. SIB-rapport, 3/2014. Bodø : Handelshøgskolen i Bodø.

Haugenes, Marit; Østby, May (2014) *Mitt hjem – min arbeidsplass : arbeidshefte*. HiMolde, HINT, HIST og Senter for Omsorgsforskning.

Hovi, Inger Beate; Bråthen, Svein; Hjelle, Harald M.; Caspersen, Elise (2014) *Rammebetingelser i transport og logistikk*. TØI-rapport, 1353/2014. Oslo: Transportøkonomisk Institutt.

Knutzen, Maria; Bjørkly, Stål; Bjørnstad, Martin; Furre, Astrid; Sandvik, Leiv (2014) *Innsamling og analyse av data om bruk av tvangsmidler og vedtak om skjerming i det psykiske helsevernet for voksne i 2012*. Ullevål: Oslo universitetssykehus HF.

Olaussen, Svein; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Reigstad, Erlend; Bertschler, Gunnar; Dahl, Malin; Zhang, Wei; Rekdal, Jens Ludvig (2014) *Kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) for transportsystemet i Tønsbergregionen : rapport til Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet : versjon 1.0.* : Metier AS; Møreforskning Molde AS.

Olaussen, Svein; Tendal, Øyvind; Johansen, Stig; Sem, Vidar; Bråthen, Svein; Bremnes, Helge; Grubbmo, Espen; Ræder, Asbjørn Dyrnes (2015) *KSP-rapport nr. 1 for modernisering av IKT i NAV : rapport til Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.* : Metier ; Møreforskning Molde AS.

Olsen, Silvia Johanne; Bråthen, Svein; Aarhaug, Jørgen; Ramjerdi, Farideh; Julsrud, Tom Erik; Krogstad, Julie Runde og Bremnes, Helge (2013) *Regulering, kontrakt eller nettverk? : en drøfting av nye styringsinstrumenter i jernbanesektoren*. TØI-rapport, 1249/2013. Oslo : Transportøkonomisk institutt.

Solibakke, Per Bjarte (2014) *Stochastic volatility models for the european electricity markets : Forecasting and extracting conditional moments for option pricing and implied market risk premiums*. USAEE Working Paper No. 14-169. Social Science Research Network (SSRN).

Solvoll, Gisle; Hanssen, Thor-Erik Sandberg; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Zhang, Wei (2013) *Trafikale og økonomiske virkninger av økt rabattsats på ferjesamband*. SIB-rapport, 4. Bodø : Universitetet i Nordland : Handelshøgskolen i Bodø : Senter for Innovasjon og Bedriftsøkonomi (SIB AS).

Sutorius, Steffen; Lilleland-Olsen, Magne; Østensjø, Ingrid Nord; Grubbmo, Espen; Bråthen, Svein (2015) *Kvalitetssikring fase 1 (KS1 – konseptvalg) av utvikling av Nationaltheatret : rapport til Kulturdepartementet og Finansdepartementet*. Metier AS og Møreforskning Molde AS.

Sundal, Hildegunn (2014) *Inklusjon og eksklusjon av foreldre i pleie av barn innlagt på sykehus*. Bergen : Universitetet i Bergen.

Thesen, Gunnar; Aaserød, Martin Ivar; Berge, Dag Magne; Bayer, Stian Brosvik; Leknes, Einar (2013) *Ett Hav : muligheter og utfordringer for sameksistens mellom petroleums- og sjømatnæringen*. Stavanger : IRIS 2013.

Thune-Larsen, Harald; Bråthen, Svein; Eriksen, Knut Sandberg (2014) *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Sør-Norge*. TØI-rapport, 1331/2014. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Torgersen, Paul; Johansen, Stig; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Bremnes, Helge; Grubbmo, Espen; Dahl, Malin (2015) *Kvalitetssikring av konseptvalg «Framtidig lokalisering av Campus NTNU» : rapport til Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet*. : Metier; Møreforskning Molde.

TFS 2015-11-05

MØREFORSKING

MOLDE

MØREFORSKING MOLDE AS

Britvegen 4

NO-6410 Molde

TEL +47 71 21 40 00

mfm@himolde.no

www.moreforsk.no

NO 984 369 344

MØREFORSKING

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk
